

Universitetskanslersämbetets examenstillståndsprövningar

Examenstillståndsprövning - Mall för ansökan om tillstånd att utfärda masterexamen

Lärosäte: Musikhögskolan Ingesund, Karlstads universitet

Område: Musikalisk gestaltning

Bedömningsområde: Förutsättningar

Område

Bedömningsgrunder:

Angiven examen är reglerad och ryms inom examensordningen.

Området är definierat i relation till den vetenskapliga/ konstnärliga grunden. Utbildningens innehåll inklusive eventuella inriktningar har rimlig omfattning och avgränsning i förhållande till området.

I ett rikstäckande perspektiv finns ett allmänt intresse av att examen får utfärdas.

Utgångspunkter för ansökan

Under 2013 genomfördes en genomgripande utbildningsöversyn vid Karlstads universitet (Kau) som bland annat resulterade i att dekanen för HS-fakulteten gav prefekten för Institutionen för konstnärliga studier i uppdrag att ta fram en ansökan om konstnärlig examen med placering på Musikhögskolan Ingesund (MHI). Ansökan avsåg då tillstånd att utfärda konstnärliga examina på både Grundnivå (GN) och Avancerad Nivå (AN). UKÄ beslutade 2015-06-23 att ge Kau tillstånd att utfärda konstnärlig högskoleexamen och konstnärlig kandidatexamen på grundnivå. Universitetets ansökan avseende konstnärlig magisterexamen och konstnärlig masterexamen på avancerad nivå beviljades inte. Kau har därefter genomfört ett omfattande utvecklingsarbete med ledning av de kommentarer som erhöles i samband med granskningen 2015. Detta har mynnat ut i ett rektorsbeslut om en förnyad ansökan om masterexamen. Denna utbildning innebär en fortsättning på programmet Konstnärlig kandidat musiker, 180 hp, som startade hösten 2016.

Programmet Konstnärlig kandidat musiker med inriktning västerländsk konstmusik har funnits på Kau i snart sex år, och två årskullar studenter har tagit ut examen. Med högt kvalificerade lärare, kurser som utvecklar både breddade och fördjupade kunskaper i musik samt god genomströmning av studenter, har starten resulterat i en lyckad och välfungerande utbildning. Utbildningen riktar sig till studenter som vill få en gedigen grund för att, efter avslutad utbildning, kunna verka som yrkesmusiker i olika konstnärliga sammanhang. Utbildningen ger även förutsättningar för vidare konstnärliga studier på masternivå. Några studenter har redan inlett en karriär som musiker, och flera har fortsatt med utlandsstudier på masternivå.

Utbildningen bygger på individuella lektioner, grupplektioner samt gemensamma lektioner ofta i form av master classes. Hantverksmässig och teknisk färdighetsträning samt reflektioner över den egna konstnärliga processen och utvecklingen i relation till det kommande arbetslivet har en framskjuten plats. Studenten ska även kunna hantera konstnärliga frågeställningar samt involveras i och ta del av pågående forsknings- och utvecklingsprojekt. Det självständiga arbetet har stor betydelse med fokus på planering och genomförande av ett självständigt konstnärligt projekt. I programmet ingår kurserna Huvudinstrument I-VI, 97,5 hp; Ensemble I-V, 37,5 hp; Musikkunskap IIII, 22,5 hp; Självständigt arbete, 15 hp och en valfri kurs på 7,5 hp. Examinationsformerna består främst av redovisningar i

klingande form, men också av enskilda skriftliga arbeten samt muntliga reflektioner och diskussioner i seminarieform. Programmet vilar på konstnärlig grund inom området musikalisk gestaltning och har musik som huvudområde.

För närvarande ges utbildning i piano, violin, viola, violoncell, kontrabas, flöjt, klarinett, gitarr och sång – instrument som vi avser ska vara möjliga att studera även i en masterutbildning. Antalet studenter är innevarande år 27 till antalet, fördelat på 8 studenter i år ett, 12 i år två och 7 i år tre. Variationer i antalet antagna studenter per årskurs är beroende av antalet sökande, det antal som godkänns som behöriga och det antal studenter som tackar ja till erbjudna platser.

Benämningar för masterprogrammet

- Område: Musikalisk gestaltning
- Huvudområde: Musikalisk gestaltning
- Det planerade utbildningsprogrammets benämning: Konstnärlig master musiker
- Examensbenämning: Konstnärlig masterexamen

Masterutbildningens omfattning och inriktning

Den planerade masterutbildningen är en konstnärlig utbildning som vänder sig till studenter som har en kandidatutbildning i musik som grund; till redan verksamma musiker; eller andra sökande med motsvarande kunskaper som vill få en professionell och ytterst gedigen grund för att självständigt verka som framtida yrkesmusiker i olika konstnärliga sammanhang i ett ständigt föränderligt kulturliv. Vid Kau betyder det att hela utbildningen genomsyras av ett tydligt yrkesperspektiv på en ytterst kvalificerad konstnärlig nivå. Studier inom programmet omfattar fördjupade och breddade kunskaper om, färdigheter i musikaliskt utövande samt ett fördjupat förhållningssätt till metoder, processer och konstnärliga frågeställningar, relevanta för såväl yrkeslivets kvalificerade uppgifter som för fortsatta konstnärliga studier på forskarutbildningsnivå. Studenten utbildas till en professionell musiker med såväl en profilerad och avancerad spetskompetens som med beredskap att vidareutvecklas och ytterligare specialisera sig inom det fält som hen väljer att bli yrkesverksam inom. Den grundläggande utgångspunkten under hela utbildningen är att studenten på ett avancerat konstnärligt, gestaltande och reflekterande plan utvecklas till att bli en självständig, professionell, nydanande och musikaliskt intresseväckande musiker som är mycket väl förberedd för det yrkesliv som väntar.

Utbildningen består av enskilda lektioner, grupplektioner och gemensamma lektioner, ofta i form av master classes med lärare på internationell nivå. De enskilda lektionerna innefattar instrumentalspel med en lärare och en student, medan grupplektionerna kan ha en till flera lärare tillsammans med flera studenter. Gemensamma lektioner och master classes innefattar både föreläsningar samt praktiska musikaliska genomgångar och framföranden där reflektioner och diskussioner om musikens olika funktioner och uttryck inkluderas. Hantverksmässig och teknisk färdighetsträning samt reflektioner över den egna konstnärliga processen och utvecklingen har en framskjuten plats under hela utbildningen. MHI har ett omfattande konsertliv med både nationella och internationella kontaktnät, vilket sammantaget ger studenterna rika möjligheter att framträda inför publik. Det innebär att studenten såväl internt som externt kommer att delta i och ge egna konserter för att på så sätt förbereda sig inför ett yrkesliv som frilansande musiker.

Genom studiernas upplägg och arbetsformer kan studenten utveckla färdigheter i självständigt och aktivt kunskapssökande, avancerat musikutövande, kritiskt reflekterande samt erhålla redskap för att lösa avancerade konstnärliga och gestaltningsmässiga problem, något som genomsyrar alla kurser i programmet. I det självständiga arbetet (examensarbetet) ska ett större konstnärligt projekt genomföras, där alla dessa färdigheter integreras. Det sker genom en kvalificerad konstnärlig musikalisk produktion, muntliga och skriftliga reflektioner kring komplexa konstnärliga frågeställningar, metoder och processer samt genom att involveras i och ta del av pågående forsknings- och utvecklingsarbeten inom och utanför institutionen och universitetet. Det självständiga arbetet utgör på så sätt en integrerad del av hela utbildningen, vilket ger studenterna möjlighet att utveckla en mycket god beredskap för sitt kommande yrkesliv.

Konstnärlig master musiker, 120 hp, består av tre större block innefattande huvudinstrumentkurser, ensemblekurser, yrkes- och forskningsförberedande studier samt ett självständigt arbete. Följande kurser och poäng ingår i utbildningen:

- Huvudinstrument I-IV, 60 hp
- Ensemble I-III, 15 hp
- Entreprenörskap och scenisk beredskap, 7,5 hp,
- Konstnärlig forskningsförberedelse, 7,5 hp,
- Självständigt arbete, 30 hp

Huvudinstrument, 60 hp

Huvudämnesstudierna består av studier på ett valt huvudinstrument där instrumentala och musikaliskt gestaltande färdigheter och förmågor integreras med utforskning och problematiseringar av konstnärliga metoder och processer, reflektioner över egna och andras konstnärliga förhållningssätt, lärande och arbetslivsrelaterade utveckling samt kunskaper om och förståelse för musikerrollen i samhällets musikliv. Huvudämnesstudierna inbegriper både bredd och profilering, med möjlighet till särskild specialisering under termin tre och fyra, exempelvis tidig musik, en specifik kompositör eller en viss ensembleform. Dessa samverkande delar utgör grunden för en kommande yrkesverksamhet. Studierna inom huvudinstrumentet omfattar följande delar:

- utveckling av instrumentala tekniska kunskaper
- instudering och interpretation av vald repertoar
- utforskning och problematiseringar av konstnärliga metoder och processer
- reflektioner över och bedömningar av musicerande, musikaliska uttryck och lärande
- breddning och fördjupning/specialisering inom området
- solistspel och samspel med ackompanjator, eller ackompanjemang
- individuella och gemensamma lektioner, master classes med gästande lärare
- konsertverksamhet
- provspelsträning

Ensemble, 15 hp

Ensemblestudierna består av musikaliskt samspel där kunskaper om stil, form och notation från olika musikaliska sammanhang varvas med färdigheter och förmågor att i varierande ensembleformer musicera och kommunicera med andra musiker samt reflektera över egna och andras konstnärliga förhållningssätt, lärande och arbetslivsrelaterade utveckling. Studierna inom ensemble omfattar följande delar:

- instudering och interpretation av vald repertoar i samspel med andra musiker
- identifiering och lösningar av metod- och gestaltungsproblem i ensemble
- reflektioner över musikaliska förhållningssätt
- bedömningar av musicerande, musikaliska uttryck och lärande i ensemble
- kammarmusik- och orkesterspel
- konsertverksamhet
- möten mellan olika musikstilar, ensembleformer och konstnärliga verksamhetsfält

Yrkes- och forskningsförberedande kurser, 15 hp

I de yrkes- och forskningsförberedande kurserna, bestående av Entreprenörskap och scenisk beredskap 7,5 hp, samt Konstnärlig forskningsförberedelse, 7,5 hp, studeras aspekter som på olika sätt förbereder och stärker studenten inför det kommande arbetslivets olika utmaningar, ofta som frilansare och egenföretagare med inhyrda musiker. Entreprenörskap innefattar redogörelser av och diskussioner kring en musikers roll och plats i kulturlivet och arbetsmarknad och näringsverksamhet samt tillämpning av lagar och regelverk för musiker. Scenisk beredskap innefattar metoder för att hantera stress, nervositet och koncentrationssvårigheter vid sceniska framföranden, inklusive reflektioner över och tillämpningar av dessa kunskaper i musicerandet. En integrering av teoretiska och praktiska moment i dessa delkurser leder till kunnande om och färdigheter i olika musikaliska delområden, vilket stärker studentens musikeridentitet i att klingande, muntligt och/eller skriftligt kommunicera med olika aktörer. I kursen Konstnärlig forskningsförberedelse stärks förberedelsen till det självständiga arbetet och även yrkesidentiteten genom studier av konstnärliga metoder, processer och perspektiv på forskning samt forsknings- och utvecklingsarbeten. Studierna omfattar följande delar:

- musikerrollen, en musikers arbetsmarknad och näringsverksamhet
- musikbranschens villkor, regler, marknadsföring och artistkontrakt
- metoder för och bearbetning av kravfyllda situationer vid sceniska framföranden
- konstnärliga metoder, processer och perspektiv
- forsknings- och utvecklingsarbeten

Självständigt arbete, 30 hp

Det självständiga arbetet syftar till att studenten parallellt ska fördjupa sitt musikerskap samt utveckla en nära förtrogenhet med konstnärligt forsknings- och utvecklingsarbete genom att skapa ett eget självständigt arbete. Arbetet skall vara relevant för den kommande yrkesverksamheten som musiker och vara förberedande för vidare studier på forskarutbildningsnivå. Detta innebär att på en avancerad musikalisk nivå kunna planera och genomföra ett konstnärligt undersökande projekt samt att såväl muntligt som i skrift redogöra för och kritiskt reflektera över egna och andras konstnärliga processer.

Utifrån någon eller några aspekter i det egna konstnärliga musicerandet formulerar studenten ett syfte med tillhörande frågeställningar relevanta för ett forskningsprojekt inom det musikaliskt gestaltande området. Det självständiga arbetet genomförs och redovisas i såväl konstnärlig form som muntligt och skriftligt samt seminariebehandlas. Därefter publiceras arbetet i DiVA. Studierna omfattar följande delar:

- utforskande konstnärligt arbete
- analyser av och diskussioner kring konstnärliga metoder, processer och gestaltungsproblem
- klingande och skriftlig redovisning
- opponeringsseminarier

Examinationsformerna varierar och anpassas efter kursernas lärandemål. Examinationerna består till stor del av redovisningar i klingande form, men också av muntliga reflektioner och diskussioner i seminarieform samt enskilda skriftliga arbeten såsom skriftliga reflektioner över konstnärliga frågeställningar i huvudinstrumentkurser, forskningsplan och skriftlig del i självständigt arbete. Vid opponeringarna av de självständiga arbetena bedömer och värderar studenterna även varandras arbeten.

Programmet är strukturerat och kurserna är fördelade terminsvis enligt tabellen nedan:

Konstnärlig master musiker, kursöversikt				
Kurser	Termin 1	Termin 2	Termin 3	Termin 4
Huvud-instrument	Huvudinstrument I, 15 hp	Huvudinstrument II, 15 hp	Huvudinstrument III, 15 hp	Huvudinstrument IV, 15 hp
Ensemble	Ensemble I, 5 hp	Ensemble II, 5 hp	Ensemble III, 5 hp	
Yrkes-förbe-redande	Entreprenörskap och scenisk beredskap, 6 hp	Entreprenörskap och scenisk beredskap forts. 1,5 hp		
Forsknings-förberedande	Konstnärlig forskningsförberedelse delkurs I, 4 hp	Konstnärlig forskningsförberedelse delkurs II, 3,5 hp		
Själv-ständigt arbete		Självständigt arbete, delkurs 1, 5 hp	Självständigt arbete, delkurs 2, 10 hp	Självständigt arbete, delkurs 3, 15 hp

Under termin 1, 2 och 3 genomförs kurserna Huvudinstrument och Ensemble parallellt. Yrkes- och forskningsförberedande kurser ges i mer koncentrerad form under termin 1 och 2. Det Självständiga arbetet, 30 hp, startar i termin 2 för att därefter läggas ut över både termin 3 och 4 för att möjliggöra en längre planerings- och genomförandeprocess. Kurserna Huvudinstrument och Självständigt arbete genomförs då delvis parallellt.

Utbildningen beskrivs närmare i form av utbildningsplan (bilaga 1) och kursplaner (bilagor 2–11). Kursöversikten finns även i bilaga 12.

Områdets omfattning och avgränsning

Fokus för området *Musikalisk gestaltning* är det professionella musikkunnandet och musikutövandet. Inom området Musikalisk gestaltning ryms den utövande musikerns, kompositörens, kör-, orkester- och ensembleledarens, musikproducentens med flera andra utövares musikaliskt gestaltande, skapande och nydanande aktiviteter och produktioner, och hur detta ska kunna läras, utvecklas och fördjupas. Här ryms också förmåga att reflektera över konstnärliga förhållningssätt, värdera och bedöma konstnärliga uttryck samt att kommunicera musikaliska idéer, uttryck och tolkningar till andra utövare. Området konstitueras av en samverkan mellan (i) *kunskap om* och *förståelse för* olika aspekter av musikalisk gestaltning (musikens historia och kontext, stil och form, musik-, gehörs- och satslära, komposition, teori och metod), (ii) *färdigheter i* och *förtrogenhet med* musikaliska gestaltningar (instrumentalteknisk skicklighet, musikaliskt gestaltande och uttryck, uppförandepraxis och stil, interpretation och analys, skapande och innovation, samspel och kommunikation) samt (iii) *värdering av* och *förhållningssätt till* musikalisk gestaltningar och andra konstnärliga uttryck (reflektion och problematisering, kritiskt förhållningssätt, bedömning, värdering och identifiering av olika musikaliska/konstnärliga aspekter). En förutsättning för utbildning inom området är ett nära samspel mellan dessa aspekter, med konstnärlig forskning och utveckling samt med professionella utövare och lärare med hög kompetens.

Programmet Konstnärlig kandidat musiker med dess fokus på musikaliskt utövande, konstnärligt/musikaliskt kunnande samt reflektioner och värderingar över konstnärliga metoder, processer och frågeställningar har sin bas i området musikalisk gestaltning. Även Musikproduktionsprogrammet vilar på området musikalisk gestaltning i och med programmets fokus på komposition i form av låtskrivande och produktion av musik. Likaså genomsyras musikleäroprogrammet och flera av de fristående musikkurserna, varav en av dem är förberedande för såväl kandidat- som lärarutbildning i musik, av musikaliska gestaltningar då en stor del av dessa program och kurser ägnas åt musikaliskt utövande och skapande i olika former. Förutom att området kommer att benämnas Musikalisk gestaltning kommer vi även att inrätta huvudområdet Musikalisk gestaltning på avancerad nivå. Vidare beskrivning av det valda området kan läsas i avsnittet om huvudområdets omfattning och innehåll, då område och det planerade huvudområdet Musikalisk gestaltning är starkt integrerade med varandra.

Avgränsningar mot andra områden

Musikleäroprogrammet (300 hp) vid MHI har stort fokus på undervisning och lärande i musik. En stor del av utbildningen utgörs därför av en utbildningsvetenskaplig kärna, musikdidaktik och metodik. Dessa utbildningsdelar har som syfte att ge beredskap för att kunna entusiasmera barn och ungdom till eget musicerande och musikskapande samt att utveckla deras färdigheter i och upplevelser av musik i olika former. Utbildningen har även ett stort fokus på musikaliskt utövande och skapande. Här eftersträvas såväl bredd som djup och musikutövandet är viktigt, dels som medel för att kunna undervisa på olika nivåer, dels som mål för att bli goda musiker. Det planerade masterprogrammet har således likheter med musikleäroprogrammet, särskilt med tanke på de musikaliskt gestaltande delarna, men skiljer sig åt avseende de pedagogiska och didaktiska kurserna. Med det musikaliska utövandet som gemensam grund sker åtskilliga samarbeten mellan musikleäroprogrammet, den konstnärliga kandidaten och fristående musikkurser. Studenter spelar tillsammans i flera gemensamma projekt, speciellt i form av orkesterspel och ensembler, något som den planerade masterutbildningen även kommer att involveras i.

Avgränsningen mot andra program visar sig i flera av Kau:s konstnärligt/vetenskapligt baserade utbildningar. Exempelvis integrerar vissa danskurser de konstnärligt gestaltande delarna med vetenskapliga och didaktiska aspekter, medan vissa av dem är helt konstnärligt inriktade. Detta gäller även konst- och bildkurser inom institutionen. Musikproduktionsprogrammet (120 hp), som har musikalisk gestaltning som område, profilerar sig mot konstnärligt skapande i form av låtskrivande och produktion av musik, vilket skiljer sig från musikerprogrammets gestaltande och utövande på ett specifikt instrument och i ensemble. Olikheterna mellan programmen ger emellertid stora möjligheter till samverkan, speciellt genom att musikproduktionsstudenter kan göra inspelningar av musikerstudenters konserter, ensembler och andra framföranden. Gränsöverskridande samarbeten kan ske med dans samt med konst- och bildkurserna. Vid Kau finns även stor potential att utveckla systematisk samverkan med andra kunskapsområden som vilar på vetenskapliga grunder, exempelvis musikpedagogik, pedagogik, psykologi, sociologi, teknik, media och kommunikation, kulturvetenskap och hälsa.

Områdets möjligheter till utveckling

Vilka framtida inriktningar och utvecklingsområden som kan skapas inom området Musikalisk gestaltning påverkas av institutionens intressen, visioner och strategier, men också av kultur- och musiklivets förändring och utveckling. Utbildningarna strävar därför efter innehåll och utformning som på olika sätt kan svara mot behov i musiklivet och driva dess utveckling vidare för att på så sätt spegla mångfald, innovationer och förändringar i musiklivet samt i vår omvärld. Såväl klassiska inriktningar i varierande former som andra genreområden och stilar kommer att representeras i framtida utbildningar. Även andra konstarter som dans samt konst- och bildgestaltning kommer att involveras för att kunna gestalta olika former av tvärkonstnärliga möten, samhällsföreteelser, mångfaldsperspektiv och gränsöverskridande uttryck. Därför kommer flera utbildningar och inriktningar inom området Musikalisk gestaltning inrättas i framtiden. Nedan redovisas våra planer och ambitioner.

Inom fem år:

- Det planerade programmet Konstnärlig master musiker, 120 hp, avses börja i liten skala med 5-6 studenter på ett begränsat antal instrument med inriktning västerländsk konstmusik. När masterutbildningen är fullt utbyggd kommer den att ha expanderat vad gäller antal platser och antalet instrument.
- Förutom utbildning med inriktning västerländsk konstmusik planerar vi även framtida genrebreddningar. Vi har mycket hög kompetens även inom jazzområdet, pop och rock samt folkmusik.
- Inom en snar framtid kommer även andra inriktningar startas, främst komposition och ensembleledning. Vi har mycket kompetenta lärare inom dessa områden.

Inom åtta år:

- Högskoleprogrammet i Musikproduktion, 120 hp, kommer att utökas till ett kandidatprogram med 180 hp hösten 2022. Vi planerar även att inom åtta år skapa en masterutbildning i musikproduktion med musikalisk gestaltning som huvudområde.

- Vi planerar att inom åtta år skapa en nydanande musikdramatisk utbildning, där sångstudenter och kompositionsstudenter möts i skapandet av opera och musikteater gestaltad med interaktiva teknologier. Vår lärarkår inom sång, och även den långa traditionen av sångutbildning vid institutionen som är kopplad till den professor i klassisk sång som också är ämnesföreträdare i sång, kompetensförsörjer och kvalitetssäkrar denna satsning.

På längre sikt:

- Med utbildningar inom både klassisk musik, folkmusik och rytmisk improvisation samt dans och bild som grund kommer en satsning att göras på en utbildning där dessa konstnärliga uttryck samverkar med varandra i tvärkonstnärliga möten.

Områdets anknytning till universitetets profil och lokala lärandemål

I Kau:s *Vision och strategi 2030* framkommer att universitetets övergripande profil innebär att utmana det etablerade och utforska det okända. Med dessa aspekter som grund har masterutbildningen som syfte att, utifrån konstnärliga perspektiv, utforska och utmana olika aspekter av musik och musicerande i nära relation till, och med relevans för kulturlivet. Detta syfte har konkretiserats i tre grundläggande aspekter, gällande för samtliga konstnärliga utbildningar vid Kau:

- Hög hantverksskicklighet och konstnärlig uttrycksförmåga
- Samspel och samverkan inom och mellan olika konstnärliga kontexter
- Kreativitet, innovation och entreprenörskap

Detta innebär att samtliga studenter efter avslutat utbildningsprogram ska kunna visa:

- Kunskap om samt förmåga att på en avancerad musikalisk och teknisk nivå kunna kritiskt reflektera över, analysera, lösa och genomföra sådana konstnärliga och gestaltningsmässiga problemställningar och uppgifter som fordras för att självständigt verka som professionell musiker i olika konstnärliga sammanhang
- Kunskap om samt förmåga att på en avancerad musikalisk nivå självständigt kunna samspela, samverka och förhandla med olika aktörer, såväl inom ett brett musikaliskt verksamhetsfält som i många andra konstnärliga sammanhang
- Kunskap om samt förmåga att på en avancerad musikalisk nivå självständigt kunna skapa och gestalta musik inom och utanför givna konstnärliga ramar, utveckla egna och nydanande idéer samt omsätta dessa i konstnärlig praktik

I utbildningen behandlas även perspektiven jämställdhet och hållbar utveckling, framförallt genom rättvis fördelning av aktiviteter och lika bemötande oberoende av kön, etnicitet etcetera samt genom väl genomarbetat utbildningsinnehåll, relevant och hållbart för kommande yrkesverksamhet.

Varje kursplan innehåller lärandemål som berör en eller flera av de övergripande lärandemålen. Samtliga lärandemål avspeglas i programmet, såväl pedagogiskt som innehållsmässigt, och examination

sker på ett sådant sätt att studenterna ges möjlighet att visa att de nått dessa mål. I kursplanerna synliggörs vilket eller vilka lokala mål som adresseras. Relationen mellan de lokala övergripande lärandemålen och kursernas lärandemål framgår av programmets utbildningsmatris (bilaga 13).

Sammanfattningsvis kommer den nyutexaminerade studenten att vara en professionell och kreativ musiker med såväl bred kunskapsbas som spetskompetens samt med beredskap att utvecklas och specialisera sig inom det fält hen väljer att bli yrkesverksam inom. Redan verksamma musiker får i utbildningen möjlighet att fördjupa sina kunskaper ytterligare. Utbildningen ger även beredskap till fortsatta studier på forskarutbildningsnivå.

Huvudområdets omfattning och innehåll

Det huvudområde Kau avser inrätta är *Musikalisk gestaltning*. Huvudområde och område går här hand i hand med varandra då de båda inbegriper konstnärligt/musikaliskt kunnande, utövande och värderingsförmåga, med fokus på hög konstnärlig kvalitet i de utbildningar som skapas. Liksom inom området Musikalisk gestaltning har huvudområdet Musikalisk gestaltning fokus på musikutövares musikaliskt gestaltande och skapande aktiviteter och produktioner, på lärande, utveckling och kommunikation av idéer, uttryck och tolkningar samt reflektioner, värderingar och bedömningar rörande konstnärliga uttryck och förhållningssätt. För den masterutbildning som denna ansökan avser är det främst den utövande musikerns gestaltande aktiviteter som är i fokus. Kärnan inom huvudområdet innebär att synliggöra etablerad praxis och konventioner inom musikalisk gestaltning, men också att problematisera och kritiskt förhålla sig till en musikutövares konstnärliga uppgift. Exempelvis kan bearbetning, tolkning, gestaltning och framförande på olika sätt tydliggöra en upphovspersons intentioner och/eller stämma överens med den kontext och de konventioner i vilken musicerandet, komponerandet eller producerandet ingår. För en musikutövare kan det innebära att i musikaliska gestaltningar och produktioner ge uttryck för såväl abstrakta som till synes ogripbara och svårfångade företeelser, förhållningssätt eller känsloupplevelser. Tolknings- och bearbetnings- och struktureringsmaterial i form av noter, muntlig tradering, inspelningar, musikaliska beståndsdelar eller andra anvisningar och idéer som finns till hjälp inför ett musikaliskt framförande kan göras såväl med utgångspunkt i egna kunskaper och erfarenheter, som i samspel med andra musikutövare. Det finns även stort utrymme för nytänkande och nyskapande inom huvudområdet. Förmågan att utforska, utveckla och forma egna och nydanande idéer, uttryckssätt och gestaltungsformer, exempelvis i ett musikframförande, en improvisation eller i en komposition ses som väsentligt.

Den professionella musikutövarens redskap för att kommunicera med andra musikutövare, en publik eller andra mottagare, där instrumentala, tekniska och musikteoretiska kunskaper och färdigheter, kunnande om uppförandepraktiska traditioner, gestaltande förmåga samt förmågan att formulera nya och egna idéer ingår, blir viktiga att förmedla i de utbildningar som skapas inom huvudområdet. Med områdets utgångspunkt i ett reflekterande och problematiserande förhållningssätt är det möjligt att med dessa redskap synliggöra och förmedla en förståelig bild av valda musikaliska aspekter. För att kunna gestalta och förmedla musik på ett intresseväckande och övertygande sätt, vare sig det gäller i en komposition, ett arrangemang, en digital musikprodukt eller ett framförande av ett musikverk, är det nödvändigt att behärska sina redskap, men också att kunna reflektera över och kritiskt granska sin egen och andra musikutövares verksamheter.

Att tillägna sig ett konstnärligt utforskande förhållningssätt ses inom huvudområdet Musikalisk gestaltning som en förutsättning för att kunna fungera som en kritiskt reflekterande och skapande musikutövare inom den verksamhet som väljs eller erbjuds i yrkeslivet. Huvudområdet innefattar därför konstnärliga perspektiv där teoretiska ramverk och metoder integreras med praktiskt utövande för att på så sätt fördjupa och även lyfta den praktiska verksamheten till nya dimensioner av upplevelser, uttryck, problemlösningar och nydanande skapandeförmåga.

Ovan beskrivna förhållningssätt genomsyrar den planerade masterutbildningen och ligger i linje med den konstnärliga grund som skall genomsyra en avancerad utbildning inom det konstnärliga utbildningsområdet. Perspektiven ger både bredd och djup till utbildningen. Studenter på det kommande masterprogrammet får därmed möjlighet att på en ytterst kvalificerad musikalisk och teknisk nivå stärka sin konstnärliga profil och sina möjligheter att klara av ett professionellt yrkesliv på en föränderlig och mångsidig arbetsmarknad samt kunna utveckla kvalificerade kunskaper och färdigheter för att tillgodogöra sig en forskarutbildning inom det konstnärliga området.

Motivering för inrättande av området Musikalisk gestaltning

Det finns flera skäl till att inrätta området Musikalisk gestaltning för examen på avancerad nivå. Ett skäl är att vi har väl fungerande utbildningar på högskole- och kandidatnivå som bör leda vidare till avancerade utbildningar och att ett behov har identifierats hos studenter för vidareutbildning på avancerad nivå. Ett annat skäl är den unika studiemiljön med högklassiga lokaler, instrument och samspelemöjligheter. Utöver dessa skäl ser vi lärarkåren och en omfattande nationell/internationell samverkan, den konstnärliga forskningsmiljön och ett starkt regionalt kulturliv som skäl till att Kau bör ges tillstånd att utfärda konstnärliga examina på avancerad nivå inom området Musikalisk gestaltning. Nedan utvecklas dessa aspekter. Avsnittet avslutas med information om planerad start och antal studenter.

Regionens behov av avancerade konstnärliga utbildningar

Utbildningen Konstnärlig kandidat musiker, 180 hp, har funnits i snart sex år, och har under denna tid byggt upp en etablerad, framstående och internationellt uppmärksam miljö för konstnärliga studier. Våra högt kompetenta lärare, den högklassiga studiemiljön och en omfattande internationell samverkan har starkt bidragit till en mycket väl fungerande utbildning, vilket har fört med sig att både nationella och internationella studenter med redan höga färdigheter i musik söker sig hit. Att studenters musicerande utvecklas till en mycket hög nivå under utbildningens gång har visat sig i lyckade samspel med musikerstudenter och professionella musiker i olika sammanhang, goda placeringar på pianotävlingar och att studenter efter avslutad utbildning har antagits till masterutbildningar i flera olika instrument i andra länder i Europa. Med detta som grund finns en hög efterfrågan på fortsatta studier på avancerad nivå, både från studenter i Sverige och internationellt. Vi ser därför ett stort behov av att dels kunna erbjuda studenter som har avslutat kandidatutbildningen, dels erbjuda nationella och internationella studenter från motsvarande utbildningar samt professionellt verksamma musiker möjlighet till fortsatt utveckling på avancerad nivå. Ett behov av en masterutbildning i musik föreligger även då det saknas en sådan utbildning i den mellansvenska regionen kring Värmland. De närmsta utbildningarna på avancerad nivå inom det konstnärliga området finns i storstäderna Göteborg, Stockholm och Malmö. En masterutbildning vid Kau skulle därför fylla ett behov både lokalt,

regionalt och globalt. Det sistnämnda grundar sig på en redan stor efterfrågan från internationella studenter. Även högskoleprogrammet i musikproduktion, som till hösten 2022 byggs ut till ett kandidatprogram, kommer inom en snar framtid att behöva utökas med avancerade utbildningar. Också i detta fall är Musikalisk gestaltning ett passande område.

En unik och högklassig studiemiljö

MHI har under nästan ett sekel varit en viktig institution i svenskt musikliv. Från början bedrevs en allmän musikutbildning med tidens folkbildningsideal som grund. Under de år som har gått sedan starten 1923 har MHI utvecklats till en musiker-, musiklärar- och musikproduktionsutbildande institution av högsta internationella kvalitet, vad gäller såväl lärarförsörjning och studentrekrytering som fysiska förutsättningar i form av undervisningslokaler, övningsrum och konsertsalar. Även utrustning i form av väl underhållna flyglar och andra instrument av hög kvalitet samt en tekniskt avancerad inspelningsstudio bidrar till studiemiljön. Idag är MHI en vital del av Kau, med en högklassig lärandemiljö där avancerad utbildning i musikalisk gestaltning är ett viktigt steg att ta.

Miljön vid MHI är unik på flera sätt. Högskolan är naturskönt belägen strax utanför Arvika. Samtidigt är den, ur ett nordiskt perspektiv, centralt placerad. Den är tillräckligt stor för att erbjuda en fullständig lärandemiljö, men tillräckligt liten för att ge grunden och förutsättningen för det som i snart 100 år har utgjort dess karaktär, nämligen gränsöverskridande samverkan. Skolans gemensamma mötesplatser berikar och utvecklar både människor och verksamheter, liksom att utbildningsmiljön och den omgivande miljön erbjuder en fin plats för studenter att utvecklas i lugn och ro. Miljöns betydelse och olika trivselskapande faktorer betonas starkt av studenter i deras val av utbildningsort.

En central och mycket viktig del i alla musikutbildningar på Kau är det gemensamma praktiska musikutövandet, både solistspel med ackompanjemang och olika former av ensemble. Detta gäller Kandidatprogrammet i musik, Musikproduktionsprogrammet och Musiklärarprogrammet samt flera fristående musikkurser, vilka alla är placerade på MHI. Alla utbildningar har en konstnärlig profil, vilket inte bara avspeglas i lärarkompetens, studenters aktiva musikutövande, lokaler och utrustning, utan även i det gemensamma musicerandet. Möjligheter till samspel och samverkan mellan utbildningarna är mycket stora med tanke på utbudet av symfoniorkester, stråkorkester, symfonisk blåsorkester, kammarkör och storband likväl som flera mindre ensembler. Konsertverksamheten är väldigt omfattande med mellan 100-125 konserter per år. Även samarbete i form av inspelningar av olika musikverk i inspelningsstudion sker frekvent. Därtill sker årliga samarbeten mellan MHI:s symfoniorkester och Wermlandsoperans orkester, vilket bidrar till en mycket hög nivå på gemensamt framförda konserter. Antagna studenter till en masterutbildning kommer därmed till en studiemiljö full av möjligheter till samspel och konsertverksamhet. Med befintliga utbildningar och en kommande masterutbildning, och därmed ett större antal studenter, kommer utbildningarnas gemensamma musicerande att utökas ytterligare. Samtidigt ger kandidat- och planerad masterutbildning möjligheter till egen musikalisk samverkan inom dessa två musikerprogram, vilket i sin tur berikar den redan varierande utbildningsmiljön.

En väl kompetent lärarkår med omfattande internationell samverkan

Inom de konstnärliga utbildningarna är lärarkåren av yttersta betydelse, eftersom studenter på dessa utbildningar i hög grad söker sig till en bestämd lärare snarare än till en viss skola. Lärarkåren har ett mycket gott anseende, nationellt som internationellt, och erbjuder redan nu utbildning på högsta konstnärliga nivå. Med våra professorer i piano, violin och sång samt lektorer i violoncell, flöjt, klarinett och gitarr garanteras en högklassig undervisning i huvudinstrument- och ensemblekurserna. Ett exempel på en internationellt ansedd lärare är pianoprofessor Julia Mustonen-Dahlkvist som har hållit i ett stort antal master classes i våra nordiska länder, Europa, Baltikum och även i Asien. Hon har också suttit som jurymedlem vid och varit konstnärlig ledare för flera pianotävlingar. Dessutom deltar vår sångprofessor Carl Unander-Scharin regelbundet i nationella och internationella sångjurs och tävlingar, och är en efterfrågad sakkunnig, föreläsare, innovatör och sångpedagog. Med sin 27 år långa karriär som konsertmästare, medverkan i turnéer i 32 länder samt inspelningar av cirka 60-70 CD-skivor, TV- och radioinspelningar är violinprofessorn Magnus Ericssons kompetenser en stor tillgång. Detta gäller även vår lektor i klarinett, Andreas Sundén, och violinprofessorn Peter Herresthal med sina meritlistor innehållande en stor mängd konserter med svenska och internationellt erkända orkestrar, flera kammarmusikframträdanden, solokonserter samt radio- och skivinspelningar. Då flera lärare inom befintlig kandidatutbildning ägnar sig åt forsknings- och utvecklingsarbeten tillika doktorandstudier inom det konstnärliga området förstärker det den redan höga lärarkompetensen liksom utbildningens forskningsmiljö. Lärarkompetenserna har visat sig i fler sökande och antagna internationella studenter till kandidatprogrammet, efterfrågan på fortsatta utbildningsmöjligheter, studenters framgångar i internationella pianotävlingar, antagna studenter till högt ansedda masterutbildningar utomlands och internationell karriär efter avslutad kandidatutbildning. Internationella studenter har även, i brist på en masterutbildning, sökt till fristående musikkurser efter avslutade studier på kandidatutbildningen för att fortsätta sina studier för en specifik lärare. Alla lärare på kandidatprogrammet har starkt bidragit till denna utveckling.

Även det omfattande kontaktnätet, både nationellt och internationellt, med flera högre musikutbildningar och stora orkestrar, bidrar till en rik studiemiljö med många möjligheter att musicera med och inspireras av erkända professionella utövande musiker, skickliga lärare och andra musikerstudenter på mycket hög nivå. Samarbeten med olika länders högre musikutbildningar och orkestrar sker ofta i form av master classes, seminarier, lärar- och studentutbyten, gemensamt musicerande, gemensamma konserter och turnéer. Stråklärare och -studenter med professor Magnus Ericsson i spetsen har samarbetat, musicerat och haft lärarutbyten med högskolor och orkestrar i Norden, Europa och USA. Exempelvis har professor Timothy Weiss från Oberlin conservatory of Music i USA haft seminarium och repeterat med MHI:s stråkorkester Camerata. Andra exempel på institutioner där samarbeten sker är bland annat Royal College of Music i London; University of Southern California, Los Angeles; Conservatorio di Verona Evaristo Felice Dall'Abaco; Conservatorio Superior de Música de Aragón, Zaragoza; Norges Musikkhøgskole i Oslo och Oslo Filharmonien. Mellan vissa av dessa institutioner sker ett tätt, flerårigt och/eller fördjupat samarbete, medan det med andra institutioner nyligen har påbörjats ett samarbete. Flera Erasmus- och Nordplusutbyten har även skett med flera lärare och studenter. Likaså sker forskningssamarbeten med andra högskolor och universitet i Sverige. Se vidare i bilaga 25 om nationell och internationell samverkan.

En snabbt växande och väl kompetensförsörjd konstnärlig forskningsmiljö

All verksamhet vid universitet och högskolor ska bygga på en nära koppling mellan utbildning och forskning. Kau:s musikutbildningar utgör redan nu en gynnsam miljö för konstnärlig forskning med tanke på den omfattande verksamhet som bedrivs genom ofta lokalt praktikförankrade forsknings- och utvecklingsarbeten. Konstnärlig forskning med fokus på gestaltande aspekter i musik, de senare årens starkt ökade antal utvecklingsarbeten inom området musikalisk gestaltning, och forskning inom andra konstarter såsom konst- och bildgestaltning är exempel på detta. Även musikpedagogisk forskning med fokus på konstnärlig gestaltning i olika former inspireras av och bidrar till denna miljö (se vidare om konstnärlig och musikpedagogisk forskning i bilagorna 16-19). Dessa arbeten stärker lärarens kompetenser och utveckling, bidrar till kandidat- och kommande masterutbildnings behov av konstnärlig forskningsanknytning och till samverkan mellan utbildning och forskning. I och med den variation av forskning som bedrivs vid institutionen, särskilt med tanke på de konstnärliga och musikpedagogiska fältens varierande intresseområden, perspektiv, metoder och förhållningssätt, bidrar forskningen även till institutionens mång- och tvärvetenskapliga profil och kunskapsutveckling. Vidare bidrar institutionens forskarkluster till samverkan mellan forskares olika forskningsprofiler samt till integrering av och samverkan mellan forskning, utvecklingsarbeten och konstnärlig utveckling. Den konstnärliga forskningsmiljön utgör därmed en gedigen bas för den planerade masterutbildningens forskningsanknytning. Att utveckla en masterutbildning med fokus på konstnärliga metoder, processer och frågeställningar samt musikaliskt utövande på en högt kvalificerad nivå och inom flera olika konstnärliga sammanhang kommer även att inspirera till nya och intressanta forsknings- och utvecklingsarbeten på institutionen, och därmed även stärka institutionens forskningsmiljö. Se vidare om forskning i avsnittet *Utbildningens vetenskapliga/konstnärliga miljö och forskningsanknytning* (s. 24).

Regionens rika kulturliv

MHI:s ursprungliga verksamhet och tradition rör folkbildning och regional utveckling med avseende på kultur- och musikkultur. Alltsedan starten har det funnits en stark anknytning till det regionala kulturlivet, vilket har bidragit till ett rikt och varierat utbud av kulturverksamheter utanför storstäderna och dess institutioner. Den starka anknytningen till regionala kulturutövare berikar Kau:s musikutbildningar genom att studenterna får stora möjligheter att under studietiden konserter och framträda i olika former av sammanhang i regionen. Värmlands kulturliv är rikt, särskilt med tanke på de musikinstitutioner som berikar utbudet av konserter. Här finns Wermland opera och dess orkester, med vilka det årligen sker samverkan i form av konserter i olika sammanhang. Samverkan sker även med flera körer i länet, mindre ensembler och med kyrkors musikverksamheter. Såväl kandidatutbildningen som andra musikutbildningar är starkt involverade i denna samverkan, vilket bidrar till en kunskapskälla och inspiration för studenters musicerande samt en stor insikt i musikerlivets processer och mål. Genom att erbjuda konstnärlig utbildning även på avancerad nivå får Sverige en utbildningsinstitution som ännu starkare anknyter till, medverkar i och stärker kulturlivet utanför storstäderna.

Start och antagning av studenter

Kau planerar att starta masterprogram med inriktning västerländsk konstmusik hösten 2022. Avsikten är att börja i liten skala med 5–6 studenter, och en succesiv expanderings av antalet studerande. Instru-

ment som kan sökas till vid start blir samma instrument som är möjliga att söka på till kandidatprogrammet, nämligen piano, violin, viola, violoncell, kontrabas, sång, flöjt, klarinett och gitarr. Antagning av studenter kommer att ske genom behörighetsgrundande färdighetsprov på huvudinstrument och genom rangordning utifrån färdighetsprov på huvudinstrument (se bilaga 15).

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal (Lärarkompetens och lärarkapacitet)

Bedömningsgrund:

Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/konstnärliga/professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Lärares kompetens i relation till utbildningens planerade undervisning, handledning och examination

Kau har fem disputerade lärare på konstnärlig grund. Här finns en adjungerad professor i musikalisk gestaltning med inriktning opera och teknik, en lektor i komposition, en lektor i pianoackompanjering, en lektor i konst- och bildgestaltning samt en gästprofessor i musikalisk gestaltning. Vidare finns elva konstnärligt befordrade lärare: två professorer i violin, en professor i piano, fem lektorer i vardera instrumenten violoncell, flöjt, klarinett, klassisk gitarr och folkmusikgitarr, två lektorer i rytmisk improvisation piano och en lektor i musik- och ljudproduktion. Två av de konstnärligt befordrade lektorerna är antagna som doktorander i musikalisk gestaltning vid Luleå tekniska universitet, vilket ytterligare bidrar till kompetensen. Därtill kan läggas flera adjunkter i musik som undervisar i instrumentkurser, ensemble, körsång, musik- och gehörslära med mera. Även institutionens adjunkter i dans samt konst- och bildgestaltning har ämneskompetenser som är av stor vikt vid gränsöverskridande samarbeten mellan konstnärliga uttryck. Även om de konstnärliga kompetenserna har störst betydelse för en masterutbildning på avancerad nivå är institutionens samtliga kompetenser betydelsefulla, oavsett inriktning och bas. Vi kommer därför även nyttja de kompetenser som finns inom det musikpedagogiska forskningsfältet. Inom detta område har vi två lektorer i musikpedagogik och en lektor i pedagogik på vetenskaplig grund, vilka är aktiva i verksamheten och utgör ett omfattande kompetensmässigt bidrag. Sammansättningen av lärare utgör därmed en mycket god grund för att bedriva undervisning på masternivå.

Grunden för att starta masterutbildningen inom området musikalisk gestaltning vilar på de ovanstående beskrivna lärarresurserna. Den största andelen lärare för planerad masterutbildning är institutionens professorer och lektorer inom det konstnärliga området. Antalet professorer och lektorer är tillräckliga för såväl undervisning i utbildningens huvudinstrument- och ensemblekurser som vid handledning och examinering av självständiga arbeten. De disputerade professorerna i musikalisk gestaltning är av särskild vikt när det gäller den konstnärligt forskningsförberedande kursen och vid examinering av självständiga arbeten. När det gäller handledning av självständiga arbeten sker en samverkan mellan utbildningens professorer och lektorer. Även lektorerna i musikpedagogik och pedagogik kommer att användas för handledning och examinering, framförallt gällande den skriftliga delen av det självständiga arbetet.

I UKÄ:s kriterier anges att tillgången på lärare ska präglas av stabilitet och varaktighet. Hösten 2014 genomfördes en översyn av anställningsvillkoren vid institutionen för konstnärliga studier. Sedan dess är flertalet av institutionens lärare tillsvidareanställda, och har därmed samma anställningsförhållanden som övriga lärare vid universitetet. Detta innebär att vi har en stabil bas av lärare med hög kompetens. Samtidigt måste de konstnärliga utbildningarna ha tillgång till specialistkompetens som är individanpassad och därför kan vara temporär, något som Svensk författningssamling (SFS) ger ledtrådar till vad gäller anställningsförordning. Speciellt gäller det undervisningen i huvudinstrument, där antalet studenter kan variera år från år. Det är således möjligt att vid behov engagera tidsbegränsade specialistkompetenser och även timanställda lärare för att upprätthålla hög kvalitet. Därtill engageras gästlärare med specialistkompetens för kortare perioder, för att hålla master classes eller för ett visst moment i en specifik kurs. MHI har under hela sin existens haft goda relationer med det professionella musiklivet och med musikhögskolorna i Norden, och lärarrekruteringen har därför varit framgångsrik. Även det breda internationella kontaktnätet med musikhögskolor och orkestrar i Europa, USA och Asien innebär att gästlärare engageras och att utbyten sker. För en fullständig översikt över lärarkapacitet och kompetens för kommande kandidat- och masterutbildning, se bilaga 15.

Långsiktigt säkerställande av lärarresurser

Institutionen arbetar kontinuerligt med att säkerställa lärarnas kompetensutveckling. En satsning på konstnärlig kompetenshöjning för lärare har påbörjats sedan flera år tillbaka. Två lärare har vidareutbildat sig på magister- och masternivå inom det konstnärliga området. Ekonomiskt riktade satsningar har gjorts för att lärare inom institutionen ska kunna antas som doktorander i musikalisk gestaltning. Två lärare, båda konstnärligt befordrade lektorer, har därför under det gångna året kvalificerat sig och blivit antagna till doktorandstudier i musikalisk gestaltning vid Luleå tekniska universitet. Flera lärare har genom åren blivit konstnärligt/pedagogiskt befordrade till lektorer inom sitt specialområde i musik. En gästprofessor i musikalisk gestaltning har nyligen anlitats för att bidra till och utveckla forskningsmiljön inom det konstnärliga området samt för att stödja handledning och examination av självständiga arbeten, både i befintlig kandidatutbildning och i planerad masterutbildning. Med en förlängning av gästprofessuren kommer detta arbete att ytterligare förstärkas. För att höja kompetensen och kvaliteten inom institutionens konstnärligt baserade forskningsmiljö är även en ansökan om befordran till docent i konst- och bildgestaltning under beredning, något som gynnar en mångsidig syn på konstnärlighet och konstnärliga frågeställningar i både forskning och undervisning. Fortsatta satsningar på lärarresurser inom det konstnärliga området säkerställs fortlöpande, bland annat genom ett rektorsbeslut om att under år 2021 inrätta en heltidsprofessur i musikalisk gestaltning. Professuren kommer att bidra till en förstärkning av kandidat- och masterutbildningarnas undervisning, handledning och examination av självständiga arbeten samt institutionens forskningsmiljö.

Även inom det musikpedagogiska området har satsningar gjorts under de senaste åren för att höja den samlade lärarkompetensen. En ny lektor i musikpedagogik har anställts för att säkerställa kvaliteten i de musikdidaktiska kurserna inom musiklärarprogrammet, och en docentansökan i musikpedagogik är under beredning. Vidare blir en av institutionens musiklärare, som gått en forskarutbildning i ämnet profesjonsrettade lærerutdanningsfag i musikk vid Høgskolen i Innlandet i Norge, färdig för disputation hösten 2021.

Lärares utrymme och förutsättningar för kompetensutveckling

I varje professors, lektors och adjunkts tjänstefördelning ingår tid för kompetensutveckling. Denna tid kan användas för vidareutbildning eller annan form av kompetenshöjande aktivitet. En särskild enhet för pedagogisk kompetensutveckling finns vid Kau, där flera kompetenshöjande kurser och utbildningar erbjuds, bland annat handledarutbildning för självständiga arbeten. Vidare erbjuds behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning, forskarhandledarutbildning eller andra meriterande utbildningar och kurser genom seminarier, workshops och kurser. Även kompetenshöjande aktiviteter eller aktiviteter som ställer om eller anpassar kompetensen till den egna undervisningen i masterutbildningen, kopplade till konstnärliga perspektiv, kan ingå i denna tid. Arbeta med forskning och utveckling, liksom att följa forskningen och utvecklingen inom det egna ämnesområdet ses också som kompetenshöjande och kan därmed ingå i kompetensutvecklingstiden¹. Likaså är ett väl fungerande lärarlag en nödvändig bas för utbildningen, där kompetenshöjning och gemensam utveckling genom återkoppling, stöd och positiv kritik kan ske.

För att få extra tid inom ramen för tjänsten för konstnärligt utvecklingsarbete bidrar HS-fakulteten med ekonomiskt stöd. Detta stöd kan bara sökas av MHI:s lärare och de fördelas i konkurrens, då det endast finns medel för ett till två arbeten per år. Ofta görs dessa arbeten i samarbete med någon kollega, men de görs ibland även enskilt. De dokumenteras både klingande och skriftligt, och presenteras för både kollegor och studenter. De två doktoranderna i musikalisk gestaltning som har antagits till Luleå tekniska universitet är finansierade via fakultetsmedel vid Kau.

Utöver dessa kompetensutvecklande satsningar för kompetensutveckling söks ekonomiska forskningsbidrag från exempelvis Vetenskapsrådet, Riksbankens jubileumsfond och andra instanser. För de musikpedagogiskt inriktade forskarna finns även möjlighet att söka strategiskt riktade ekonomiska bidrag från Lärarutbildningsnämnden på Kau för särskilda insatser gällande den pedagogiskt baserade forskningsmiljön och/eller för lokala praktisknära forskningsprojekt knutna till undervisning och lärande i olika former. En anmälan om intresse att ta del av ekonomiska medel har lämnats in till nämnden av de tre musikpedagogiska/pedagogiska forskarna. För närvarande befinner sig två musikpedagogiskt baserade forskningsprojekt på institutionen i en slutfas, finansierade dels av Lärarutbildningsnämnden (motsvarande 25 procent tjänst under ett år), dels av Vetenskapsrådet (4,3 milj. för ett treårigt projekt, 50 procent tjänst).

¹ Karlstads universitet (2017). *Anställningsordning – anställning och befordran av lärare,*

Bedömningsområde: Förutsättningar

Utbildningsmiljö

Bedömningsgrunder:

Det finns en relevant vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö

Den vetenskapliga miljön inom området är av sådan kvalitet och omfattning att högskolan kan erbjuda utbildning med nära anknytning till utbildning på forskarnivå.

Studenterna tar aktiv del i högskolans forskningsmiljö.

Utbildningens innehåll och utformning ger studenterna tillräckliga förkunskaper för att kunna söka till utbildning på forskarnivå.

Konstnärlig forskning vid Kau

Sedan Kau erhöll tillstånd att utfärda kandidatexamen från vårterminen 2015 har en omfattande satsning på konstnärliga utvecklingsarbeten av skolans lärare genomförts. Detta har resulterat i genomförandet av ett stort antal projekt, varav två har lett till fortsatt forskning på doktorandnivå. Senior konstnärlig forskning bedrivs av skolans professorer, inom den expanderade miljö som samarbetet med Musikhögskolorna i Piteå, Stockholm och Oslo innebär. Dessutom utgör två tekniska universitet, Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) och Luleå tekniska universitet (LTU), viktiga samarbetspartners i detta arbete. I det snabbt växande forskningsfältet konstnärlig forskning nationellt och internationellt, är dessa samarbeten av mycket stor vikt för att forskning av högsta internationella kvalitet ska kunna genomföras, inte bara vid Kau, utan även i Sverige överlag.

En strukturell ansats i skapandet av en konstnärlig forskningsmiljö utgjorde bildandet av det konstnärliga utskottet vid Kau. Utskottet har granskat ansökningar gjorda av skolans lärare och därefter delat ut medel för konstnärliga utvecklingsprojekt. Vidare har utskottet i samarbete med dels KMH dels Musikhögskolan i Piteå bildat en "Peer-review-grupp" i syfte att tillsammans verka för att kvalitetsgranska och facilitera publikationer av konstnärlig output från lärarkollegiet och i förlängningen från studenter. En fortsatt satsning på byggandet av en forskningsmiljö, samt fördjupning av den konstnärliga kompetensen i miljön, utgör inrättandet av den Wettergrenska gästprofessuren. Jazzsångerskan Rigmor Gustavsson var den första innehavaren av denna gästprofessur, följd av klarinettisten Andreas Sundén, och idag är gitarristen och konstnärlige forskaren Stefan Östersjö innehavare av gästprofessuren. Multimusikern Ale Möller var innan dess gästprofessor, men då finansierad av Reimersstiftelsen. Sångaren, tonsättaren och den konstnärlige forskaren Carl Unander-Scharin är adjungerad professor, som har knutits permanent till institutionen.

Två av institutionens lektorer är idag doktorander i musikalisk gestaltning vid Musikhögskolan i Piteå. Båda deras projekt har en specifik inriktning mot pedagogiska tillämpningar av konstnärlig forskning i högre musikutbildning. Gitarristen Georg Gulyas utforskar metoder för hur litterära texter kan an-

vändas för att fördjupa undervisning i musikalisk interpretation inom högre musikutbildning. Flöjtisten Ann Elkjær utforskar hur talspråkets musikaliska kvaliteter kan beskrivas, och hur en fördjupad förståelse av prosodi kan användas för att förhöja konstnärligt och musikaliskt uttryck. Inom forskningsprojektet kommer även nya kammarmusikaliska verk beställas och uruppföras.

Sammantaget har en strategisk satsning på byggandet av en konstnärlig forskningsmiljö vid Musikhögskolan pågått sedan 2015, och vi ser en tydlig utveckling redan i de resultat som beskrivs ovan. Samarbetet med andra institutioner i Sverige och Norge är avgörande på kort och medellång sikt, men det är likaledes av största vikt att den påbörjade utbyggnaden av den lokala miljön fortsätter. Här utgör tvärdisciplinära perspektiv en viktig byggsten. Vår första metodiska ansats är att närma konstnärlig forskning och musikpedagogik till varandra, vilket bland annat tar sig uttryck i de doktorandprojekt med två av institutionens lärare, som bedrivs vid Musikhögskolan i Piteå. Vidare, genom det nybildade forskningskluster som träffas en gång i månaden sedan vintern 2021, kommer ett direkt utbyte mellan dessa två forskningsområden utgöra en grundval för en fortsatt fördjupning av enskilda forskares verksamhet, möjliggöra gemensamma ansökningar och slutligen bidra till en ökad forskningsförankring i grundutbildningen. Forskningsprojekt kring operasång, teknikutveckling och interaktiva teknologier – ledda av professor Carl Unander-Scharin, som inbegriper studenter, kollegium och externa forskare – kommer att utgöra en kunskapsmässig grundval för den nydanande musikdramatiska utbildning som inom åtta år har etablerats. Centrala samarbetspartners i detta projekt är de tekniska universiteten KTH och LTU med vilka samarbeten redan är inledda.

Sedan ett antal år bedriver Carl Unander-Scharin forskning som utforskar operakonsten inifrån genom utvecklande av nya digitala instrument, som möjliggör för operasångare att ackompanjera sig själva genom interaktiva sensorer och elektronik. I arbetet undersöks hur sångtekniken påverkas genom kroppslig interaktion, hur musikalisk kompetens kan influera utvecklingen av nya, interaktiva instrument och hur maktstrukturer inom opera kan förändras genom frågor som ställs genom konstnärlig praktik. I samarbete med KTH, pågår ett konstnärligt forskningsprojekt kring en flygande drönarkör, ”The Aerial Robotic Choir”. Detta arbete har resulterat i tre forskningsartiklar samt i konstnärliga gestaltningar som visats i Sverige, online samt i Kroatien. Under 2021 fördjupas detta arbete inom ramen för KTH:s beställningsverk ”The Tale of the Great Computer” där The Aerial Robotic Choir och andra digitala artefakter, utvecklade i samarbete mellan KTH, LTU och MHI/Kau, ingår.

I det följande gör vi en sammanfattning av genomförda och pågående konstnärliga utvecklingsarbeten. I flera konstnärliga utvecklingsarbeten undersöks olika klassiska kompositörers gestaltande idéer. Bland annat utforskar Petra Ahlmark sambandet mellan två upphovspersoner, närmare bestämt hur den brasilianske kompositören Antonio Carlos Jobim har blivit influerad av Frédéric Chopin i sitt komponerande av sånger och populärmusik. I studien ingår också att arbeta fram och komponera sånger genom en liknande tillkomstprocess. De stilistiska utmaningarna i att framföra spansk barockmusik på ett modernt piano på ett historiskt anpassat sätt undersöks av Julia Mustonen Dahlkvist i ett flera år långt utvecklingsarbete. Bland annat utforskas och framförs kompositören Padre Antonio Solers sonater. Samtliga sonater kommer också att spelas in. Även Debussys samling av pianopreludier planeras att utforskas, med fokus på visuella rörelser i det gestaltande spelet och hur fingrar kan liknas vid figurer som målar olika mönster över pianotangenterna. Inspelning och publicering kommer att göras av samtliga preludier.

I ett nyligen färdigställt utvecklingsarbete av Ann Elkjær och Ia Hultén har deras gemensamma konstnärliga och kreativa processer utforskats genom att de aktivt provade att utveckla nya kreativa metoder. Detta genomfördes genom eget haikuskrivande, improvisationer och genom att skapa inre scenografier i en gemensam instuderings- och interpretationsprocess med instrumenten sång och flöjt. I ett ytterligare arbete undersökte Georg Gulyas hur interpretationsprocessen av ett musikverk inom den klassiska gitarr-repertoaren kunde medvetandegöras genom att läsa litterära texter valda utifrån olika uppförandepraktiska aspekter, skriva egna dikter och delta i gruppaktiviteter kring dessa texter. I ett konstnärligt baserat arbete, som också var ett beställningsverk av en samling stycken komponerade för violin och piano, var tonsättaren Philip Millers avsikt att utgå ifrån och ställa två olika konstarter sida vid sida, bilden och musiken. Musikens funktion blev att tolka ett befintligt konstverk som i sig kräver tolkning, det vill säga en dubbeltolkning. I arbetsprocessen framkom vikten av att vara försiktig vid närmandet av ett konstverk som redan i sig erbjuder en stark uttrycks kraft, och att musiken inte bör överbelasta eller snarare överkommentera den andra konstarten. Vidare har Peter Herresthal genomfört projektet "A string of Releases", vilket innebar att uruppföra och spela in flera norska, en dansk och en brittisk violinkonsert.

Utvecklingsarbeten görs även inom andra genrer än den klassiska. Inom området svensk folkmusik undersöker Mattias Perez och Kerstin Ekling hur upplevelsen av folkmusikmelodier påverkas beroende på hur de harmoniseras. Studien genomförs med en gehörsmässig och musikteoretisk förankring i arrangeringsteknik och instrumenteringsidéer. I Daniel Nolgårds arbete om historisk musik för storband och "studio orchestra" är syftet att lokalisera och söka upp befintliga källor till amerikansk populärmusikalisk orkestermusik från 50- och 60-talet samt att transkribera, analysera och återskapa arrangemang från gamla inspelningar från arrangörer som exempelvis Nelson Riddle, Marty Paich, Billy May och Frank DeVol. De utmaningar som uppkommer i det konstnärliga arbetet och de konstnärliga besluten vid ett nära samarbete mellan musiker/komponist och ljudtekniker/komponist studeras av Karl-Henrik Hörngren och, Torbjörn Andersson. Arbetet är en prövning av kreativa metoder, där strävan är att få tekniken och musiken så integrerade som möjligt. Vidare undersöker Mats Gustavii, Torbjörn Andersson och Hans-Åke Karlsson hur det går att förstärka den totala bioupplevelsen med hjälp av ljud och musik genom att med befintlig teknik flytta lyssningspunkterna så att filmmusik framförs i biografens surroundmiljö samtidigt som miljöljud framträder i moderna noise cancelling-lurar. Ett arbete på masternivå, genomfört av Mats Gustavii vid Göteborgs universitet, handlar om hur olika konstnärliga inspirationskällor men också andra faktorer påverkar en kompositionsprocess, där ljud men även frånvaro av ljud har spelat en avgörande roll.

Gestaltning är i fokus även i Cecilia Parsbergs avhandling inom fri konst. 24 kördeltagare fördelade på två köror gick under tre dagar genom en speciell form av körträning för att improvisera sång utan ord och musik. I *Tiggandets kör* deltog människor som tigger på gatorna och i *Givandets kör* deltog människor som ger till tiggande på gatorna. Installationen med de filmade körernas improviserade sång visades för betraktare som står mittemellan projektionerna av körerna – så som de filmades. Det är en *social koreografi*: när körerna repeterade och sjöng tillsammans uppstod en politisk form.

Flertalet av ovanstående utvecklingsarbeten är internfinansierade via fakultetsmedel på Kau. Dessa medel har tillförts i syfte att understödja och utveckla den konstnärligt baserade forskningsmiljön på MHI. De kan sökas av MHI:s lärare och de fördelas efter en granskningsprocess av det Konstnärliga utskottet.

I bilaga 16 redovisas publikationer inom det konstnärliga forskningsområdet, producerade under åren 2016-2020. Här ryms publiceringar av artiklar i tidskrifter, bokkapitel, konferensbidrag och konstnärliga arbeten samt en avhandling, en masteruppsats, utvecklingsarbeten och populärvetenskapliga produktioner. Övrig forskning inom det konstnärliga området, relevant för den sökta utbildningen, beskrivs i bilaga 18.

Musikpedagogisk forskning vid Kau

Det musikpedagogiska forskningsfältet vilar huvudsakligen på vetenskaplig grund, men är nära förbundet med det konstnärliga forskningsfältet i och med att båda fälten har fokus på musikalisk gestaltning, interpretation, kreativitet och skapande i konstnärliga praktiker. Musikpedagogisk forskning är även starkt kopplad till lärande, utveckling och undervisning i olika former och kontexter, något som ständigt sker i alla former av musikutbildningar. Med utgångspunkt i att musikaliskt utövande, utveckling och lärande i olika musikaliskt gestaltande sammanhang ses som integrerade, är den musikpedagogiska forskningen relevant, inte bara för pedagogiskt inriktade musikutbildningar, utan även för det konstnärliga forskningsfältet och de konstnärliga utbildningarna. Prioriterade forskningsområden inom det musikpedagogiska fältet är för närvarande lärande, ledarskap och bedömning i musik samt psykologiska och ergonomiska aspekter av musikutövande. Samtliga områden ses som värdefulla för forsknings- och utbildningsmiljön på institutionen, då de bidrar till ökad förståelse för flera aspekter av musikalisk verksamhet, såväl konstnärliga som didaktiska/pedagogiska.

Alla former av *lärande i musik* ses som väsentliga att undersöka, inte minst hur undervisning designas och realiserar, vilka förutsättningar som skapas för lärande och utveckling, hur studenter/elever själva designar sitt lärande samt vilken inverkan lärare har på studenters/elevs lärande. Även vilka normer och konventioner som styr undervisning och därmed lärandet ses som viktiga att belysa. Processer av lärande och utveckling är högst aktuellt för alla musikutbildningar, vare sig de vilar på konstnärlig eller musikpedagogisk/didaktisk grund. Hur förutsättningar för kroppsligt gestaltande och lärande designas av sånglärare i enskild sångundervisning på en musiklärarutbildning har undersökts av Ragnhild Sandberg-Jurström med hjälp av videoinspelade sånglektioner i genrerna klassisk musik, jazz/improvisation och folkmusik. I resultatet framkommer att studenter får möjlighet att lära sig den aktuella musiken genom en variation av likartat uttryckta kroppsliga kunskapsformer i form av gestaltningar, associationer, kontextualiseringar och interaktionsmönster, men att genrens konventioner och normer styr vad dessa kroppsliga kunskapsformer används till samt vilken funktion och innebörd de har. Hur studenter utvecklar sin förmåga till musikalisk gestaltning i sitt övande har undersökts av Ann Elkjär och Georg Gulyas i ett pedagogiskt utvecklingsarbete. Utifrån loggboksanteckningar och gruppmöten framkom att studenterna fick en fördjupad förståelse för egen övning, utvecklade sin förmåga att skapa mål för och kunna fokusera under övningspassen, hittade verktyg för att öva sig i musikaliskt gestaltande samt förstod vikten av att gestaltandet är i fokus. Även ett lekande förhållningssätt till musikaliska gestaltningar undersöks. I Mona Persson Aronsons avhandlingsstudie undersöks vad som möjliggör och hindrar förskollärare och förskollärarytbildare från att delta i ”musikaliskt lekande”. Analyser av intervjuer visar att förskollärare med lätthet kan delta och leka musikaliskt med rösten, men att det krävs att någon legitimerar lekandet. Det lätta och spontana musicerandet blir plötsligt svårt i rollen som förskollärare och lärarutbildare, både som deltagare och ledare. Improvisationens villkor och roll i grundskolans musikundervisning har undersökts av Christina Larsson i en praktikinära avhandlingsstudie. Utifrån analyser av elevs meningsskapande i en konstnärlig och

undersökande process framkommer att improvisation kan bidra till att utveckla expressivitet, agens och responsivitet. Improvisation kan utifrån dessa begrepp förstås som etiskt samskapande, samlärande och undersökande handling, som spelrum för fantasi och känsla samt som ett rum för subjektblivande, där lärare kan bli samspelare.

Området *bedömning i musik* har bäring på såväl det konstnärliga som det musikpedagogiska fältet, då bedömning och värdering berör både gestaltning och lärande i alla musikutbildningar. Bedömning är ett något eftersatt forskningsområde när det gäller musik, särskilt med avseende på bedömning inom musikkurser på olika utbildningsnivåer samt antagningsprov på musiker- och musiklärarutbildningar. Med hjälp av stimulated-recall-inspirerade intervjuer, där videofilmade autentiska färdighetsprov på musiklärarutbildningar användes som diskussionsmaterial, har Ragnhild Sandberg-Jurström, i samarbete med två externa forskarkollegor, undersökt hur färdighetsprov i musik bedöms och legitimeras. I resultaten visas att inte bara musikskickligheter bedöms utan att även personrelaterade bedömningar används frekvent. Vidare framkommer att gränsen för godkänt varierar starkt och att den avgörs utifrån flera olika faktorer. En delstudie har även fokuserat på vilka maktstrukturer som styr och legitimerar användningen av färdighetsproven. Tre artiklar har publicerats/accepterats och två ytterligare artiklar är under utveckling. I ett annat projekt om bedömning utforskar Ragnhild Sandberg-Jurström hur återkoppling (feed back) sker i instrumentallektioner på ett musiklärarprogram. Utifrån videospelade instrumentallektioner och enskilda stimulated-recall-samtal med studenter och lärare undersöks vilken funktion återkopplingen har, hur ställningstaganden i samband med återkoppling legitimeras samt vilka förhållningssätt och normer som verkar styrande på den återkopplande praktiken. En pågående artikel visar stora variationer av studenters möjligheter till reflektion och interaktion. Projektet var i tidigt skede även ett utvecklings- och samverkansprojekt i nära samarbete med lärare och studenter på MHI, med syfte att synliggöra hur förutsättningar skapas för att värdera, bedöma och återkoppla gestaltningar och utvecklingspotentialer i instrumentalundervisningssituationer.

Musikaliskt ledarskap ses som ett väsentligt forskningsområde på en institution som utbildar musiker, musiklärare och musikproducenter samt har en stor aktivitet av orkestrar och ensembler som kräver ledarskap i någon form. Av intresse är bland annat att studera balansen mellan pedagogisk styrning och frihet. I Joakim Larssons pågående forskningsstudie, byggd på observationer och intervjuer av studenter samt lärare i ensemblekurser i rytmisk improvisation, är syftet att undersöka variationer i lärares genomförande av undervisningen med avseende på strukturering och ledning. Ett närmare fokus finns på spektra mellan tydlig pedagogisk styrning och struktur samt tillämpning av flexibilitet och frihet. Även studenters uppfattning av undervisningen utifrån dessa spektra undersöks.

När det gäller skapande, kreativitet, inspiration, utövande och sceniskt framförande inom musikområdet är det inte ovanligt med stress, ångest och scenskräck, vilket ses som både viktigt och intressant att belysa och studera på ett djupare plan. I ett forskningsprojekt om *psykologiska aspekter av musikutövande*, som befinner sig på idéplanet, avser Joakim Larsson undersöka studenters upplevelser av skaparångest. Syftet är att få mer kunskap om de negativa psykologiska effekterna (nedstämdhet, melankoli, frustration) som kan följa av kreativt skapande aktivitet i dess olika faser samt om de förhållningssätt som studenter använder sig av för att hantera sådana effekter. Fokus ligger på aktiviteter såsom låtskrivande och komponerande, vilka kulturtraditionellt sett uppfattats som beroende av inspirations- och intuitionsbaserat arbete.

Ergonomiska aspekter av musikaliskt lärande och musikutövande ses som viktigt att utforska då många studenter, musiker och musiklärare drabbas av skador och förslitningar vid mycket övning och spel på sina instrument. Georg Gulyas har i ett examensarbete på grundnivå i kompletterande pedagogisk utbildning belyst hur klassiska gitarristers ergonomi påverkas av att öva när de sitter på en balansdyna. Även om resultatet visar en svag tendens till mer upprätt hållning och avslappning i övre rygg blev deltagarna mer medvetna om sin ergonomi och sittställning med hjälp av dynan.

Forskningsprojektet om bedömning av färdighetsprov är finansierat av Vetenskapsrådet och studien om återkoppling är finansierad av Lärarutbildningsnämnden på Kau.

I bilaga 17 redovisas publikationer inom det musikpedagogiska forskningsområdet producerade under åren 2016-2020. Här ryms publiceringar i form av artiklar i tidskrifter, bokkapitel och konferensbidrag samt doktorsavhandlingar och ett konstnärligt/pedagogiskt inriktat utvecklingsarbete. Övrig forskning inom det musikpedagogiska området, relevant för den sökta utbildningen, beskrivs i bilaga 19.

Utbildningens vetenskapliga/konstnärliga miljö och forskningsanknytning

De forsknings- och utvecklingsarbeten som bedrivs vid Institutionen för konstnärliga studier präglar verksamheten i alla musikutbildningar på Kau. Såväl den konstnärliga som den musikpedagogiska forskningen är relevant oavsett utbildning då det i alla utbildningar ingår såväl musikaliska gestaltningar som olika former av lärande och utveckling, värdering och bedömning samt lärar- och ledarskap. För masterutbildningen är det den konstnärliga forskningens fokus på musikaliska gestaltningar i olika former som i högst grad kommer att kopplas till utbildningen. Med utbildningens fokus på kvalificerat musicerande, avancerade gestaltungsproblem, komplexa konstnärliga frågeställningar, utveckling av nydanande konstnärliga uttryck, en fördjupad förtrogenhet med metoder och processer samt värderingar och bedömningar inom konstnärlig forskning blir denna anknytning särskilt viktig. I huvudinstrument- och ensemblekurserna kommer forskningsanknytning att ske genom reflektioner över metoder, perspektiv och resultat i olika forsknings- och utvecklingsarbeten. Likaså är forskningsanknytningen av stor betydelse för kurserna Konstnärlig förberedelse och Självständigt arbete, då dessa kurser bland annat innefattar att studenten ska kunna redogöra för och tillämpa konstnärliga och vetenskapliga metoder och perspektiv, redogöra för forsknings- och utvecklingsarbeten, diskutera konstnärliga processer samt självständigt formulera syfte och frågeställningar relevanta för det musikaliskt gestaltande området. Kopplingen till institutionens egna forsknings- och utvecklingsarbeten får i dessa kurser extra betydelse då dessa arbeten direkt kan relatera till den verksamhet som bedrivs inom utbildningen. Ett ytterligare sätt att anknyta utbildningen till institutionens forskningsmiljö är att, när det planerade masterprogrammet startas, låta studenterna genomföra sina självständiga arbeten inom ramen för institutionens aktuella forskningsprojekt.

I arbetet att vidareutveckla den tvärvetenskapliga profilen är, förutom institutionens egen forskningsmiljö, även andra befintliga forskningsmiljöer relevanta för den sökta masterutbildningen. Samarbete sker med Musikhögskolan vid Luleå tekniska universitets forskarutbildning genom de två doktoranderna i musikalisk gestaltning. Deras studier och den forskning de bedriver inom forskarutbildningen, med fokus på musikalisk tolkning respektive musikaliska uttryck, är högst relevant för den konstnärliga verksamheten i masterutbildningen. Även gästprofessorn i musikalisk gestaltning som ingår i

samarbetet med Luleå tekniska universitet utgör en betydande resurs för utvecklingen av forskningsmiljön och dess anknytning till kommande masterutbildning. Likaså är forskningssamarbetet med Högskolan för scen och musik vid Göteborgs universitet och Linnéuniversitet i Växjö, och dess fokus på bedömning av färdighetsprov på musiklektörutbildningar relevant för både kandidat- och masterutbildningen, då resultaten från dessa studier kan diskuteras i relation till färdighetsprov på de konstnärliga utbildningarna. Samarbetet med Norges Musikkhøgskole i ett projekt om instrumental övning, där studenter från MHI medverkade som informanter och deras instrumentallärare sammanställde materialet för vidare bearbetning och analys på Musikkhøgskolen, är också betydelsefullt. Projektet bidrog till intressanta diskussioner om övningsstrategier och metoder för övning, och ses som en viktig del i utbildningens forskningsanknytning.

Vidare pågår fortlöpande samarbeten med musikhögskolorna i Piteå, Högskolan för Scen och Musik i Göteborg, Musikhögskolan vid Örebro Universitet samt Kungliga Musikhögskolan i Stockholm gällande handledarutbildning, handledarutbyte och publikationsfrågor. Därtill, inom ramen för KONS-TEX (nätverket för högskolor som tillhandahåller examen på konstnärlig grund) förs ett kontinuerligt samtal kring frågor som bland annat rör finansiering av konstnärlig forskning i den enskilda miljön sett i nationellt perspektiv. Dessa samarbeten är viktiga för utvecklingen av kandidat- och kommande masterutbildnings konstnärliga miljö och forskningsanknytning. Forsknings- och utvecklingssamarbeten kommer även att initieras inom den egna institutionen, exempelvis i form av samarbete med konst- och bildgestaltning samt dans. Även samarbeten med andra institutioner och ämnen på Kau är relevanta för en master, både med tanke på den konstnärliga miljön och forskningsmiljön, exempelvis med Institutionen för sociala och psykologiska studier, Institutionen för pedagogiska studier samt ämnena Kulturstudier och Medie- och kommunikationsvetenskap.

Studenters deltagande i forskande sammanhang och tillägnande av forskande förhållningssätt

I Högskolelagens (1992:1434) inledande bestämmelser fastställs att verksamheten på högskolor och universitet ska bedrivas så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning, såväl konstnärligt som vetenskapligt baserad. Utbildning på grundnivå ska utveckla studenternas förmåga att ”söka och värdera kunskap på vetenskaplig [eller konstnärlig] nivå” och på avancerad nivå ska utbildningen ”utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete”. Vidare anges i Högskoleförordningens examensmål för konstnärlig masterexamen flera mål med anknytning till konstnärlig forskning, nämligen att studenten efter avslutad examen ska kunna

- visa kunskap och förståelse inom det huvudsakliga området (huvudområdet) för utbildningen, inbegripet såväl överblick över området som fördjupade kunskaper inom delar av området samt insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete
- visa förtrogenhet med metod och processer inom området för att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer inom området
- visa förmåga att kritiskt reflektera över sitt eget och andras konstnärliga förhållningssätt inom huvudområdet för utbildningen

- visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta konstnärliga, samhälleliga och etiska aspekter

Kommande masterutbildning måste alltså säkerställa att dessa förmågor utvecklas och att studenterna också har en förståelse för hur de ska använda dem i framtida yrkessammanhang. Vi ser det därför som viktigt att forskning och undervisning verkligen integreras med tydliga strategier för detta i relation till utbildningen². I och med att Högskoleförordningens konstnärligt, forsknings- och reflektionsbaserade examensmål är starkt förankrade i den sökta masterutbildningens utbildningsplan och kursplaner ges goda förutsättningar för en integrering av undervisning och forskning. Forskningsanknytningen inom masterutbildningen kommer att präglas av:

- att utbildningens innehåll, form samt undervisnings- och arbetsmetoder bygger på tidigare och aktuell forskning
- att studenterna inom ramen för programmet genomför konstnärliga undersökningar under handledning samt arbetar tillsammans med lärare i befintliga forskningsprojekt
- att studenterna har goda möjligheter att delta i konstnärliga och vetenskapliga forskningsseminarier
- att forskning och utvecklingsprojekt om musikalisk gestaltning och utveckling bedrivs i anslutning till undervisningen och att de också medför en kontinuerlig programrelaterad utveckling för lärare och studenter

Nedan utvecklas dessa aspekter.

Utbildningens koppling till relevant forskning

Undervisningen på masterutbildningen kommer att utgå från tydliga lärandemål, relevanta examinationer och skriftliga betygskriterier, aktiverande undervisningsformer samt informativ återkoppling till studenterna. Det handlar om att skapa en för studenterna ”understandable learning chain”, en förståelig process av lärande och utveckling, där examination och bedömning används lika mycket för lärandet (formativt) som av lärandet (kontrollerande, summativt). Studenterna kommer att engageras i processer av utveckling, återkoppling och bedömning, framförallt genom reflektioner och diskussioner i dialog med andra musiker/studenter under seminarier och master classes samt genom opponering på studiekamraters självständiga arbeten och försvar av eget arbete. Konstnärlig forskning och utveckling kommer att i högsta grad prägla dessa processer. Professorer och lektorer inom det konstnärliga området planeras undervisa i masterutbildningens kurser samt handleda självständiga arbeten på avancerad nivå. Det är av stor betydelse att dessa lärare är eller har varit involverade i konstnärlig utveckling och/eller forskning, då det leder till att erfarenheter, upplevelser och förhållningssätt till konstnärliga processer kan integreras i utbildningen. Dessutom har lärarnas musicerande och konserterande utanför deras yrkesverksamhet som lärare stor bäring på studenternas musicerande, konserterande och utveckling inom utbildningens ramar. De forsknings- och utvecklingsarbeten som rör konstnärliga processer, metoder, uttryck och artefakter bidrar därmed starkt till en forskningsbaserad undervisning,

² Jenkins, A. & Healy, M. (2005). *Institutional strategies to link teaching and research*. The Higher Education Academy.

vilket för studenternas del kan utveckla deras förståelse för processer av musikaliskt utövande och musikalisk utveckling. De bidrar också till att anknyta själva forskningsmiljön till utbildningen.

Att reflektera, problematisera, analysera och inta en prövande hållning är, liksom i konstnärlig verksamhet och forskning, en grundpelare i kommande masterutbildning. Det är därför nödvändigt att masterutbildningen bedrivs i en kultur där detta är naturligt och där aktuella forsknings- och utvecklingsarbeten har en självklar plats som kunskaps- och inspirationskälla. I utbildningens alla kurser ingår att reflektera över aktuell forskning rörande exempelvis konstnärliga gestaltningar, processer, metoder och kommunikation av olika slag, men även forskning rörande lärande, utveckling, bedömning, värdering, ledarskap och musikpsykologiska aspekter är relevanta. Här har lärarnas medverkan i konstnärliga utvecklings- och forskningsarbeten stor betydelse. Genom att själva ha deltagit i forskningsprojekt som berör olika aspekter av musikalisk gestaltning ges större förutsättningar för att också kunna reflektera över, problematisera och analysera liknande autentiska situationer i utbildningens olika delar. Att lärares och studenters musikutövande verksamheter liknar varandra, det vill säga att de är utövande musiker som alltid strävar efter att utvecklas och förbättras, medför dessutom att förhållningssätt till musicerande, utveckling och lärande alltid kan vara aktuella, innovativa och kreativa. Genom lärarnas egna erfarenheter av forskning och utveckling, med tillägg av andras forskningsarbeten, baseras sålunda utbildningen på relevant forskning.

Skriftliga och muntliga reflektioner och redovisningar har under de senaste åren tagit en allt större plats i universitetets utbildningar. Kandidatprogrammet i musik är ett exempel på detta. Studenterna tränas i att dels reflektera över och analysera konstnärliga uttryck och processer, dels belysa olika förutsättningar för lärande och utveckling. Detta vidareutvecklas i det självständiga arbetet. På masterutbildningen ökar kraven på reflektion, problematiseringar och analyser av konstnärliga processer, och den konstnärliga reflektionen och analysen utvecklas både teoretiskt och praktiskt. Studenter ska kritiskt kunna granska, värdera och dra analytiska slutsatser kring olika konstnärliga uttryck och processer, av egna och andras konstnärliga förhållningssätt samt av resultat från forsknings- och utvecklingsarbeten, något som kulminerar i det självständiga arbetet. Den forskningsförberedande kursen ger en god insikt i kunskapsformer och metoder inom konstnärlig forskning i musik samt en förmåga att kritiskt granska andra självständiga arbeten såväl som andra seniora forskningsprojekt. Tidigare forskningsstudier och annan litteratur om konstnärliga gestaltningar, processer och metoder utgör därmed en grund och utgångspunkt i dessa självständiga arbeten, vilket ytterligare bidrar till en forskningsbaserad utbildning. Det är av stor vikt att även inkludera den vetenskapligt baserade forskning som berör det konstnärliga området, framförallt forskning inom det musikpedagogiska fältet, vilken kan ha stor bäring på olika konstnärliga aspekter. Även lektorer inom det vetenskapliga området kan sålunda berika undervisning och handledning. Vi ser det också som angeläget att utforskandet, skapandet och det gestaltande musikaliska arbetet i kommande masterutbildning genomförs självständigt av studenten samt i ömsesidig samverkan mellan lärare, studenter och relevant konstnärlig forskning.

Studenters konstnärliga projekt med handledning av och i samarbete med aktiva forskare

I det självständiga arbetet på masterprogrammet arbetar studenterna med konstnärliga projekt valda utifrån en konstnärlig frågeställning. Det innebär att undersöka en konstnärlig process, med metoder och perspektiv relevanta för området musikalisk gestaltning. Frågeställningen bearbetas såväl i kling-

ande gestaltningar som i skriftliga reflektioner, värderingar och analyser. Av stor betydelse är ett medvetet val av innehåll, metod och genomförande i relation till relevant litteratur. Jämfört med kandidatprogrammet ökar graden av självständighet i det kritiska reflekterandet och värderandet samt i valet av konstnärligt projekt och konstnärliga frågeställningar på masterprogrammet. Studenterna förbereds för detta i bland annat huvudinstrumentkurserna och i den konstnärligt forskningsförberedande kursen, där frågeställningar som rör konstnärliga forskningsprocesser, perspektiv och metoder belyses och analyseras.Handledningen av det självständiga arbetet sker i samverkan mellan professorer, lektorer och forskarutbildade inom det konstnärliga området, vilket bidrar till en integrerad handledningsprocess och ett helhetstänkande för studenten. Arbetet i sin helhet examineras av forskarutbildade lektorer och professorer. Sammantaget bidrar detta till en hög kvalitet i arbetet, och en mycket god grund för vidare studier på forskarutbildningsnivå. Studenter kommer att erbjudas möjligheten att genomföra sina självständiga arbeten inom ramen för eller vid sidan av befintliga projekt på institutionen, för att därigenom stärka de projekt som redan är igång, men också för att få möjlighet till handledning av och samarbete med aktiva forskare inom ett pågående och aktuellt forskningsprojekt. Det kan innebära att genomföra en mindre delstudie inom ett större projekt som leds av en forskare på institutionen.

Studenters deltagande i konstnärliga och vetenskapliga forskningsseminarier

Institutionen för konstnärliga studier lägger stor vikt vid att både konstnärliga utvecklingsarbeten och den konstnärliga forskning som bedrivs presenteras för både studenter och kollegium. Detta sker löpande, bland annat vid personaldagar och Campusmöten samt på de konstnärliga forum som genomförs regelbundet inom ramen för kandidat- och kommande masterutbildning. Tack vare de senare årens ökade antal disputerade lektorer och professorer inom institutionen för konstnärliga studier har ett forskarkluster formerats med fokus på lärande och gestaltning i konstnärliga ämnen, där såväl konstnärligt som musikpedagogiskt/pedagogiskt inriktade forskare samt institutionens doktorander möts för att diskutera och presentera pågående och avslutad forskning. Bland annat diskuteras forskningsprojektens metod och innehåll, pågående och avslutade artikeltexter, forskningsplaner för ansökan om ekonomiska medel och ansökningar till konferenser. Gruppen har regelbundna möten en gång per månad. Vid ett par tillfällen per termin inbjuds lärare som arbetar med utvecklingsarbeten för diskussioner eller egna presentationer. I gruppens uppgifter ingår också att anordna seminarier, dit såväl forskare, doktorander, lärare och studenter bjuds in. Varje termin genomförs sålunda ett par seminarier kring konstnärliga och vetenskapliga forsknings- och utvecklingsarbeten. Genom dessa seminarier ges både studenter och lärare möjlighet att ta del av och diskutera en variation av studier – från idéer till färdiga publikationer – samt lyssna till externa och interna presentationer. Seminarierna kan också öppnas upp för deltagande via exempelvis Zoom för att kunna nå ut till flera deltagare, både inom universitet och externt.

Forsknings- och utvecklingsprojekt som kontinuerlig programrelaterad utveckling för lärare och studenter

För att undervisningen ska fungera optimalt och för att studenterna ska få möjligheter till fördjupade insikter och färdigheter i musikalisk gestaltning krävs dels att en nära dialog förs med studenterna, dels att undervisande lärare engageras i fortlöpande kompetensutveckling. Ett väl fungerande lärarlag är en nödvändig bas för utbildningen och kan fungera som en miljö för återkoppling och stöd, där

lärarna verkar som varandras *critical friends*. Kompetensutvecklingen sker i seminarier, workshops, kurser eller olika former av utvecklingsprojekt, där studenter och lärare, eller bara lärare, möts i gemensam kompetensutveckling, faciliterad av forskare och/eller gästande specialister.

Flera av institutionens forsknings- och utvecklingsprojekt har bedrivits och bedrivs i anslutning till undervisningen på MHI. Dessa har varit och kommer att vara en del i lärarnas kontinuerliga kompetensutveckling, liksom att de innebär en utveckling av studenters förståelse för forskning och utvecklingsmöjligheter inom det konstnärliga och pedagogiska området. Lärares och studenters medverkan i forsknings- och utvecklingsprojekt beskrivs nedan:

- Hur kan sångare ges mer inflytande och ökad uttrycksfullhet genom att ackompanjera sig själva med digitala musikinstrument, och därigenom få mer kontroll över sin konstform? Genom workshops där sångare (både studenter och lärare) lär sig använda interaktiva instrument som är utvecklade specifikt för scen- och konsertframträdanden, utforskas dels det egna röstliga uttrycket satt i relation till digitala uttrycksformer, dels sekelgamla maktstrukturer med avseende på musiklivet. Här ställs frågor kring vem som ”styr” det musikaliska förloppet: ackompanjatören, orkestern, dirigenten eller solisten.
- I forsknings- och samverkansprojektet om hur återkoppling sker i enskild instrumentalundervisning, deltog sex instrumentallärare och sex studenter. De fick som uppgift att videospela tre lektioner per lärare/studentpar, skriva individuella reflektioner över återkopplande situationer i de inspelade lektionerna, och genomföra parvisa lärar- och studentsamtal om desamma. De medverkade också i enskilda forskarledda stimulated-recall-samtal om återkoppling med videospelad lektion som stimulansmaterial samt i forskarledda gruppintervjuer med studenterna och lärarna i separata grupper. Samtliga lärare och studenter upplevde projektet som positivt då det bidrog till en fördjupad insikt om egna handlingar i återkopplande situationer. Lärarnas och studenternas erfarenheter och lärdomar har kommit andra lärare och studenter tillgodo, dels genom lärarnas presentationer för lärarkåren, dels genom studenternas presentationer på en kurs om betyg och bedömning i musiklärarprogrammet. För att ytterligare bidra till programrelaterad utveckling kommer även resultatet från forskarens analys av datamaterialet att diskuteras med både studenter och lärare.
- I forskningsprojektet om hur bedömning görs av färdighetsprov till musiklärarprogrammet deltog flera av institutionens lärare i stimulated-recall-samtal, där de utifrån videospelade färdighetsprov fick titta på och prata om sökande de tidigare hade bedömt. Flera presentationer har därefter gjorts för lärarna på institutionen med utgångspunkt i studiens framkomna resultat. Vidare har seminarier med diskussioner i mindre lärargrupper förts kring bedömning av färdighetsprov, vilket har lett till flera intressanta synpunkter rörande provens design och bedömning, värdefulla för genomförande och bedömning av färdighetsprov på såväl kandidat- och planerad masterutbildning som musiklärarutbildning. Även studenter kommer att ta del av och diskutera resultaten. Förutom att diskussionerna kommer att leda till en översyn av antagningsprov på samtliga musikutbildningar på Kau, bidrar de även till programrelaterad utveckling för lärarna.
- I det tidigare beskrivna projektet om instrumental övning, initierat av Norges Musikkhøgskole, deltog två av MHI:s lärare genom att samla in material från studenter om hur de utvecklar sin

förmåga till musikalisk gestaltning i sitt övande. Studenterna deltog genom att skriva loggbok och diskutera övningsstrategier och metoder under några gruppmöten, varefter lärarna sammanställde det insamlade materialet. Projektet har bidragit till vidareutveckling av samtal mellan lärare och studenter om övningsstrategier.

Forsknings- och utvecklingsprojekt där studenter och lärare ingår som aktiva informanter och deltagare ger båda parter en stor insikt i hur sådana projekt kan bedrivas, vilket är betydelsefullt med tanke på både lärares handledning och studenters genomförande av självständiga arbeten. Efterföljande seminarier och diskussioner berikar både lärarkårens och studenternas reflektioner gällande olika aspekter av musikaliskt utövande, lärande och utveckling, och ses därav som mycket viktiga i alla utbildningar på institutionen. Liknande projekt kommer vi att initiera och utveckla inom kandidat- och kommande masterutbildning.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Resurser

Bedömningsgrunder:

Det finns tillgång till en stabil och ändamålsenlig infrastruktur.

De tillgängliga resurserna utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten.

Lokaler och instrumentresurser

Med MHI:s belägenhet strax utanför Arvika samt genom en väl fungerande kollektivtrafik och gott om parkeringsplatser är tillgängligheten till högskolan mycket god. Lokalerna är från början planerade och byggda för musikundervisning. De har utvidgats och moderniserats under årens lopp och uppfyller idag högt ställda krav på såväl utformning och inbördes placering, som golvytor och takhöjder. Kau och Arvika kommun satsade sammanlagt 60 miljoner kronor på den renovering, upprustning och ombyggnation som genomfördes 2013-2014. Bland annat investerades i en ombyggnad av Stora konsertsalen med plats för symfoniorkester och 300 åhörare. I anslutning till konsertsalen och dess nya foajé finns numera en tekniskt avancerad inspelningsstudio, som regelbundet används för inspelningar av bland annat soloverk och ensembler inom kandidatutbildningen. Förutom dessa lokaler finns 23 instrumentalundervisningsrum, 4 teorisalar, 4 ensemblesalar, 4 föreläsningssalar, en rytmiksal samt en kammarmusiksal (Lilla konsertsalen) med väl tilltaget scenutrymme och plats för 130 åhörare. I anslutning till instrumentalundervisningens lärosalar finns 50 övningsrum, de flesta med klaverinstrument. Pianostudenter har övningsmöjligheter även i undervisningssalarna. Vid den nya inspelningsstudion finns särskilda lokaler för teknikbaserad undervisning, ljudproduktion, komposition av elektroakustisk musik samt digital musikproduktion. Det finns ett flertal flyglar och pianon samt andra instrument placerade i övnings-, undervisnings- och konsertlokalerna. Lokalerna uppfyller högt ställda krav anpassade för musikundervisning och konsertverksamheter.

Instrumentariet är väl underhållet och nyanskaffningar sker fortlöpande. Det finns 80 pianon/flyglar på högskolan varav 4 nya undervisningsflyglar, som köptes in 2013. Våren 2014 införskaffades en Steinway konsertflygel för närmare 1,5 miljon kr. I början på innevarande år inköptes två undervisningsflyglar, och det finns långt gångna diskussioner om ytterligare en flygel genom en donation. Det finns också ett antal Pollastri-stråkinstrument som är möjliga att spela på för våra mest avancerade stråkstudenter. Vidare kan både studenter och anställda låna instrument från instrumentutlåningen, vilken fungerar ungefär som ett bibliotek, men med instrument.

Såväl studenter som lärare har god tillgång till arbetsrum och rekreationsutrymmen. Administrationslokalerna är centralt belägna, vilket gör att kontakterna mellan personalen och studenterna fungerar på ett smidigt sätt. Dessutom finns ett café med lunchrätter inom högskolans utrymmen, vilket även fungerar som en viktig samlingspunkt för studenter. Här finns också en liten scen, där lunch- eller kvällskonserter i mindre format ges.

Stöd och service

Kau erbjuder omfattande stöd och service till studenterna. En rad stödverksamheter är samlade i konceptet *Framgångsrika studier* med syfte att ge stöd och service för att studenter ska kunna utveckla sin fulla potential, och därmed få möjlighet att vässa sina kunskaper och kompetens för att kunna nå ett bra resultat i sina studier. Det handlar om att lära sig studieteknik, använda bibliotekets resurser och att lyckas skriva en akademisk text. Skrivhandledning erbjuds både digitalt och på plats, och studenterna på MHI har tillgång till de flesta tjänster. Likaså erbjuder Studenthälsan samt studie- och karriärvägledare studiestödjande tjänster vid Campus Karlstad och digitalt. Studenter erbjuds både stödjande samtal samt vägledning för att kunna fatta väl underbyggda beslut kring studier och arbetsmarknad.

Bibliotek

MHI:s eget bibliotek har funnits sedan folkbildaren Valdemar Dahlgren grundade Folkliga Musikskolan Ingesund år 1923. Skolans uppgift skulle vara att, i folkbildningens tjänst, utbilda för det fria musiklivet utanför de få institutioner som fanns vid den tiden. Tillgängliggörandet av noter och litteratur fick därför stor betydelse. Under åren har biblioteket utvecklats i samklang med högskolans utveckling och är idag en del av universitetsbiblioteket vid Kau, vilket innebär att den stora samlingen av noter och litteratur har kompletterats med elektroniska medier på hög vetenskaplig och konstnärlig nivå. Idag har biblioteket 36 000 titlar varav 22 000 består av musiktryck. 7 500 titlar är inspelningar och 5 000 titlar är böcker. Biblioteket administrerar också utlåning av musikinstrument och teknisk utrustning. Sammanlagt är antalet utlån cirka 18 000 per år. I denna siffra ingår vare sig e-böcker eller elektroniska artiklar. I biblioteket finns god tillgång till läs- och lyssnarplatser, det är öppet alla dagar 05.00-24.00, och normalt välbesökt av studenter som genomför olika former av examinerande eller andra uppgifter, enskilt eller i grupp. Biblioteket är väldigt omhuldat av studenterna, och en viktig plats för lugn och ro, lyssning och eftertanke.

Studenter och lärare har också tillgång till Universitetsbiblioteket vid Kau. Detta huvudbibliotek har fyra våningar med 230 datorarbetsplatser, 1200 sittplatser samt 28 grupprum och studieceller. Det finns också ett resursrum med datorer och programvaror som underlättar studierna för dyslektiker samt höj- och sänkbara bord för studenter med rörelsehinder. Servicen när det gäller distansstudenter är väl utbyggd. Studenterna kan nå databaser hemifrån, beställa artiklar eller låna böcker och få dem hemskickade. Kau:s forskningsdatabas, DiVA, används flitigt vid studenters publicering av självständiga arbeten, vid lärares konstnärliga publiceringar och för forskningspublikationer. Biblioteket erbjuder också kurser i bland annat informationssökning och dataanalyser samt även särskilt stöd vid publicering. MHI tar aktiv del i Musikbiblioteksförningens aktiviteter och nätverk. Naturligtvis har universitetet tecknat de kopieringsavtal som finns tillgängliga inom området.

Musiklivet i närområdet

I Arvika och i dess närhet finns ett mycket aktivt körliv och en omfattande amatörverksamhet. Runt om i länet finns aktiva kammarmusikföreningar, som erbjuder stora möjligheter för studenter och lärare att såväl framträda som att gå på konserter. I Karlstad finns Wermland Opera, med operaorkestern, och en semiprofessionell symfoniorkester. Även Domkyrkan och andra kyrkor har en omfattande

musikverksamhet. Närheten till Oslo utgör också en intressant tillgång med möjlighet till opera- eller konsertbesök. Förbindelserna med Stockholm och Göteborg är också utmärkta.

Värmland är ett landskap där kulturarvet vårdas och där intresset för konstnärlig verksamhet i alla tänkbara former är stort. Lokalsamhällets stöd tar sig uttryck i såväl generösa anslag – Arvika kommun stod för merparten av den ekonomiska upprustningen av MHI:s lokaler – som i god publiktillströmning till konstnärliga evenemang. MHI utgör på många sätt en gynnsam miljö för en kvalificerad musikutbildning, där musiker med olika inriktning kan samlas och gemensamt utveckla sina talanger och bli ett värdefullt tillskott till musikkivet, i landet och i världen.

En omfattande samverkan med musikkivet förekommer redan, och den har utvecklats avsevärt tack vare det konstnärliga kandidatprogrammet då dessa musikerstudenter har större behov av musikerpraktik än musikleärarstudenterna har. De kan dessutom i större utsträckning delta i offentliga produktioner än lärarstudenterna vars tid i större utsträckning upptas av andra kurser och åtaganden.

Säkerställande av resursers utnyttjande

Undervisningslokaler nyttjas flitigt för föreläsningar och seminarier samt enskild undervisning och gruppundervisning. Större lokaler används även för konserter, personalmöten och andra evenemang. Instrumentutlåningen, som nyttjas flitigt av framförallt studenter, har egen information på Kau:s hemsida. Stöd- och servicetjänsterna ger tydlig information om sina erbjudanden och hur bokningar kan göras på hemsidan, och de används frekvent av studenter. Biblioteket, som ligger centralt på MHI, besöks flitigt, dels för lån av böcker, noter och sökning efter litteratur i databaser, dels för att få en lugn och tyst miljö vid arbete med examinerande muntliga och skriftliga uppgifter. Det närliggande musikkivet ger möjlighet för studenter att redan under utbildningen ingå i regionens musikutbud och dess olika professionella sammanhang. Alla dessa tjänster och sammanhang används kontinuerligt, och är av stor vikt för att upprätthålla en hög kvalitet i utbildningarna.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande, resultat

Styrdokument (Utbildningsplan och kursplaner)

Bedömningsgrund:

Det finns utbildningsplan och kursplaner för hela utbildningen.

Utbildningsplaner och kursplaner

Utbildningsplanen för masterexamen bifogas i bilaga 1, medan kursplanerna för masterexamen bifogas i bilagorna 2–11. I kursplanerna inkluderas också litteraturlistor.

Hur styrdokument fastslås, förnyas och kvalitetssäkras

Vid Kau bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete på alla nivåer, med en nära samverkan och uppföljning mellan nivåerna. De bärande idéerna, processerna och aktiviteterna för hela lärosätets kvalitetssäkring och kvalitetsarbete finns uttryckta i dokumentet *Sammanhållet kvalitetssystem vid Karlstads universitet*. Där framkommer att fakultetsnämnderna ansvarar för beredning av och utformande av rutiner vid inrättande, etablering eller avveckling av utbildningsprogram och huvudområden, beslutar om utbildningsplaner och kursplaner samt ansvarar för rutiner för beredning inför sådana beslut. Riktlinjer för kvalitetssystem för fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap har fastställts i ett särskilt dokument, där bland annat ansvars- och rollfördelning, kompetenskrav och rekrytering av personal, kompetens- och karriärutveckling samt kvalitetsarbete i utbildning på olika nivåer beskrivs.

Beslut om inrättande av nya program fattas av rektor. Huvudområde för högskole-, kandidat-, magister- och masterexamen inrättas och avvecklas av rektor efter beredning i fakultetsnämnd. Krav och kriterier gällande bland annat lärarkompetens framgår av det universitetsgemensamma dokumentet *Bedömningsgrunder för inrättande och avveckling av huvudområde för grund- och avancerad nivå vid Karlstads universitet*. Dessa krav ska vara uppfyllda även vid ett inrättande av nya program. Utbildningsprogram inrättas och avvecklas av rektor efter beredning i utbildningsutskottet och fakultetsnämnd (se vidare i dokumenten *Rutin för inrättande av program* samt *Rutin för avveckling av program*). Utbildningsplaner fastställs av fakultetsnämnden efter beredning av utbildningsutskottet. Kurser på grundnivå och avancerad nivå inrättas och avvecklas av prefekt. Kursplaner fastställs av kursplanegruppen. Kursplanens utformning framgår av dokumentet *Anvisning vid skrivande av kursplaner på grundnivå och avancerad nivå*. Litteraturlistan är formellt sett en bilaga till kursplan och fastställs tillsammans med denna. Det händer dock ofta att litteraturlistor revideras utan att någon samtidig förändring av kursplanen görs varför rätten att fastställa reviderade litteraturlistor delegerats till prefekt.

Konstnärliga utskottet spelar också en stor roll i kvalitetssäkringen av konstnärliga utbildningars verksamhet och styrdokument. Utskottet, som inrättades år 2015, arbetar på uppdrag av fakultetsnämnden

för fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap och har i uppdrag att bistå i beredningen av och stödja nämnden i ärenden som rör konstnärlig verksamhet inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt inom konstnärligt utvecklingsarbete och forskning. Detta innebär att medverka vid utarbetande av strategier för den konstnärliga verksamhetens utveckling samt vid gränsdragning och kvalitetssäkring av konstnärliga utbildningar eller utbildningar med konstnärliga inslag. Det innebär vidare att följa upp kvalitetsarbetet inom konstnärlig utbildning på grundnivå och avancerad nivå inklusive göra analyser av kursutvärderingar. Även kriterier för kvalitetsbedömning av konstnärlig produktion ingår liksom bedömningar av huruvida konstnärliga produktioner uppfyller kriterier motsvarande peer-reviewed granskning. I det konstnärliga utskottet ingår för närvarande två lektorer och en professor, en gästprofessor i musikalisk gestaltning, institutionens adjungerade prefekt, studentrepresentanter liksom externa representanter från musik- och forskningsfältet. Utskottet har två möten per termin och fungerar som remissinstans till fakultetsnämnden.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande, resultat

Säkring av examensmål

Bedömningsgrund:

Genom utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställs att studenterna uppnått målen i examensordningen när examen utfärdas.

Progression och koppling mellan examensmål, lärandemål, lärandeaktiviteter och examination

I utformandet av masterutbildningens kursplaner har Högskoleförordningens mål varit den grund som kursmålen tagit sin utgångspunkt ifrån. Kursplanernas mål är anpassade till området och huvudområdet musikalisk gestaltning i och med att de preciserar kunnande i och förståelse för musikutövandets konst, skickligheter i musikutövande och i dialog med andra musikutövare samt reflektioner och problematiseringar gällande musikutövande. Progressionen mellan kurserna inom ett block av kurser, exempelvis huvudinstrumentkurserna, har noggrant och tydligt formulerats, där varierande adjektiv anger graden av kunnande och skicklighet i de respektive kurserna. Den verksamhet som bedrivs utifrån kursplanernas mål ändras också beroende på vilken kurs som undervisningen utgår ifrån. Svårighetsgraden i den första kursen *Huvudinstrument I* ökas betydligt i progressionen till den sista huvudinstrumentkursens svårighetsgrad, exempelvis från mycket god instrumental skicklighet till utomordentligt god musikalisk och instrumental skicklighet, vilket visar sig i de musikverk som spelas, snabbheten i att lära sig och förmågan att uttrycka sig personligt med nya och egna idéer. Examinationerna visar också en progression då den första kursens examination innebär att vissa utvalda verk spelas upp vid terminsuppspel, medan den sista kursens examination innebär att hålla i en egen större avslutande konsert. Detta gäller även progressionen i kurserna i *Ensemblespel*, där liknande adjektiv anges för att visa den progression som gäller i de två kurserna. I relation till kandidatprogrammets första huvud- och ensemblekurser, där grundläggande färdigheter ska visas, finns en väl genomtänkt progression fram till masterutbildningens sista kurs. Kursen *Entreprenörskap och scenisk beredskap* uppvisar ingen uttalad progression, då det inte finns efterföljande kurser med högre krav. Däremot finns det en progression mellan kandidatutbildningens moment om entreprenörskap till masterutbildningens högre antal poäng i delkursen Entreprenörskap, vilket innebär en fördjupning av de moment som ingår. Kursen *Självständigt arbete* är uppdelad i tre delkurser, vilka i sin omfattning, innehåll och examination visar en tydlig progression från planering och bearbetning till genomförande och färdigställande av ett fullödigt arbete. Kursen *Konstnärlig forskningsförberedelse*, med dess fokus på konstnärliga processer, metoder och kunskapsformer, förstärker denna progression. Progression mellan kandidatutbildningens och masterutbildningens självständiga arbeten blir här tydlig, framförallt genom den konstnärliga förberedande kursen som tillägg, men också genom de mer avancerade krav som ställs i masterutbildningens självständiga arbete.

Säkerställande av att studenterna uppnår examensmålen

Utbildningens utformning framkommer av bifogad kursstruktur. Där kan utläsas att det finns en huvudinstrumentkurs varje termin, vilket bidrar till en kontinuerlig utveckling av studenters färdigheter och kunnande i dessa kurser. Ensemblekurserna sträcker sig över utbildningens tre första terminer för att få en kontinuerlig möjlighet till utveckling. Att det inte finns en ensemblekurs sista terminen beror på att samspel oftast ingår som en del i den sista huvudinstrumentkursen och dess avslutande examenskonsert, liksom att den konstnärliga delen i självständigt arbete kan innebära både solo- och ensemblespel. Kursen *Entreprenörskap och scenisk beredskap*, som är uppdelad i två delkurser, är utlagd på de två första terminerna för att under en längre tidsrymd få möjlighet att reflektera över och tillägna sig kursens innehåll. Detta gäller även kurserna *Konstnärlig förberedelse* och *Självständigt arbete* som dessutom leder till en kontinuitet och överlappning dem emellan genom deras sammanlagda placering under utbildningens samtliga fyra terminer.

I huvudinstrument- och ensemblekurserna ingår litteratur i form av noter och annat relevant material, medan det i övriga kurser ingår studier av litteratur kopplade till olika perspektiv och metoder relevanta för respektive kurs innehåll. I alla kurser ingår reflekterande, beskrivande, identifierande och/eller redogörande moment, vilka examineras genom muntliga och/eller skriftliga redovisningar för att säkerställa att de uppsatta kursmålen gällande reflektioner etcetera uppfylls och kan examineras. Huvudinstrument- och ensemblekursernas praktiska moment redovisas i klingande form vid terminsuppspelningar och konserter för att därigenom säkerställa de uppställda kursmålen om att visa olika praktiska färdigheter. I delar av de mer teoretiskt inriktade kurserna varvas teori med praktiska tillämpningar, liksom att både praktiska och teoretiska redovisningar examineras för att därmed säkerställa att kursmålen uppnås. Ett exempel på det är delkursen scenisk beredskap där tillämpningar av metoder och teorier i form av praktiska och klingande redovisningar examineras, liksom kursen *Självständigt arbete*, där både en klingande och skriftlig del examineras, dels genom en konsert eller annan form av konstnärligt framförande, dels genom en teoretiskt och metodiskt baserad analys av den praktiska delen.

De nationella examensmålen från Högskoleförordningen genomsyrar utbildningens alla kurser, både i de beskrivna kursmålen och i examinationerna. Kopplingen mellan de nationella målen och utbildningens kursplanemål visas i utbildningsmatrisen i bilaga 13.

Främjande av studenternas lärande och hänsyn till studenternas förutsättningar

I både kandidat- och masterprogrammets instrumentalkurser finns ett väl tilltaget utrymme för ett stort antal lektioner per termin, flera samspelmöjligheter och därmed även inspiration från flera lärare. Det är en strategi MHI har valt för att framhäva och stärka det musikaliska utövandet på det egna instrumentet. Lärarna är mycket kompetenta och väl meriterade för sina uppdrag. Under sin tid på det planerade masterprogrammet musicerar studenterna tillsammans med många andra studenter, både i duos, mindre ensembler och även i större sammanhang som körer och orkestrar. De träffar flera olika lärare, såväl i enskilda lektioner som i grupplektioner, master classes och andra fora. Många konserttillfällen ingår i utbildningen, både interna och externa, såväl inom det närmsta området som i andra

delar av Värmland, i övriga landet och även i andra länder. Samarbeten görs även med andra musik-
högskolor i Sverige, Norden, Europa, USA och Asien för att därmed vidga utbudet av spelmöjligheter,
konserttillfällen och seminarieverksamhet. Exempelvis görs större projekt i samverkan med Werm-
land operas orkester, där minst en uppsättning av ett större verk genomförs varje år. Samarbeten sker
också med flera kyrkor, institutioner med musikutbildningar och orkestrar. MHI:s moderna inspelningsstudio används för inspelningar av både soloverk och olika former av ensembler. Kandidat- och
masterprogrammets nationella och internationella kontakter är av stor vikt för främjandet av studen-
ters utveckling till professionella musiker. Genom dessa samarbeten, i form av bland annat master
classes, konserter och seminarier med skickliga musiker, lärare och studenter från andra utbildningar,
får studenterna möjlighet att utbyta idéer, få inspiration och utvecklas vidare. Se vidare i lista med
nationell och internationell samverkan i bilaga 20.

En masterutbildning på MHI innebär också att studenten har möjlighet att profilera sig utifrån sina
egna önskningsintressen och förutsättningar, något som är inskrivet i kursplanerna för de två sista
huvudinstrumentkurserna. Det innebär att en student kan specialisera sig i exempelvis tidig musik, i
en specifik kompositör eller i en viss ensembleform. Hela utbildningen är forskningsförberedande och
det finns möjlighet att utveckla ett specifikt forskningsinriktat intresse hos studenten för fortsatta stu-
dier på en forskarutbildning, med utgångspunkt både i det självständiga arbetet och i de instrumental-
och ensemblekurser som ingår i masterutbildningen. Det är även möjligt att komplettera masterutbild-
ningen med fördjupade pedagogiska kompetenser, exempelvis genom kompletterande pedagogisk ut-
bildning (KPU), för att kunna arbeta som lärare på avancerad nivå om så önskas.

Studenter med svårigheter av olika slag erbjuds möjligheter och hjälpmedel från stöd- och service-
verksamheten på Kau för att klara av sina studier. Här sker överenskommelser om åtgärder i samver-
kan mellan student, lärare, programledare samt studie- och karriärvägledare. Det kan handla om extra
undervisning i något moment eller ändrad examinationsform för vissa examinerande uppgifter, exem-
pelvis från skriftlig redovisning till muntlig.

Allt detta innebär att det finns en mängd olika aktiviteter och möjligheter som kan inspirera studenten
i sitt musikutövande samt till ambition och intresse att utveckla sig vidare till en självständig och
professionell musiker. Utbildningen bidrar därmed till en unik lärandemiljö med stora möjligheter till
musikutövande, samspel, intressanta projekt och ett starkt främjande av studenters lärande.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande, resultat

Jämställdhet

Bedömningsgrund:

Ett jämställdhetsperspektiv kommer att beaktas i utbildningens innehåll och utformning.

Jämställdhetsperspektiv

Vid Kau ska alla ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter att forma samhället och sina egna liv. Ett demokratiskt synsätt, jämställdhet och mångfald är ledstjärnor i verksamhet och bemötande. Det innebär nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Alla förväntas bidra till ett arbets- och studiemiljöklimat som är inkluderande, präglad av respekt och uppmuntran, och som utgår från statens gemensamma värdegrund.

Kau har liksom övriga organisationer arbetat med att förbättra jämställdheten inom arbetslivet sedan 1970-talet. År 2016 fick samtliga statliga lärosäten i uppdrag av regeringen att jämställdhetsintegrera verksamheten på alla nivåer i organisationen. En samordnare för jämställdhetsintegrering utsågs i januari 2016 och en handlingsplan beslutades i maj 2017.

Jämställdhetsarbete vid Kau

Samtliga institutioner, avdelningar och enheter på Kau har fått information och föreläsning om genus, jämställdhet, jämställdhetsintegrering, normer, normkritik och om innehållet i handlingsplanen. Chefer och HR-personal har utbildats i jämställdhet relaterat till rekrytering, arbetsmiljö, värdegrund och bemötande. Workshops om normkritik och jämställdhetsintegrering har genomförts med chefer, ledningsgrupper, institutioner och avdelningar. Kunskap om genus och jämställdhet har implementerats i de högskolepedagogiska kurserna, i forskarhandledarkursen och i ledarutvecklingsprogrammet. En introduktionsutbildning i jämställda möten har ställts samman och genomförts vid några institutioner.

Studentkåren utbildar sina representanter i genus, jämställdhet och normkritik och beaktar könsfördelning i olika organ. Vid terminsstarter informeras studenter om universitetets värdegrund och arbete med lika villkor.

Lärarprogrammen har genomlyst i vilken omfattning genus, normer och jämställdhet finns i utbildningsplaner, kursplaner och examensmål samt hur det märks i undervisningen. Genomlysningen finns i en rapport som också bildar underlag för det fortsatta utvecklingsarbetet. Även andra program har genomlysts, och ett kontinuerligt utvecklingsarbete pågår där även en genomlysning av de konstnärliga utbildningarna ska ske.

Diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling

Kau har nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Utifrån diskrimineringslagen och arbetsmiljölagen arbetas det kontinuerligt med ett förebyggande och främjande arbete. Om det händer att individer och grupper av individer upplever att de blivit diskriminerade, trakasserade, kränkta eller på annat sätt missgynnade ska närmaste chef, dennes överordnade chef, skyddsombud, facklig representant, någon på HR-avdelningen eller företagshälsovården kontaktas. Till denne person är det viktigt att berätta vad som har hänt och hur detta upplevdes. Det ses också som viktigt att säga ifrån till den som behandlat en person illa. När missförhållandet har kommit till arbetsgivarens kännedom har arbetsgivaren skyldighet att inleda en utredning. Beroende på ärendets art kan utredningen genomföras av chef, någon på HR-avdelningen eller extern utredare. Syftet med utredningen är att klarlägga omständigheterna kring det inträffade, att vid behov vidta åtgärder samt att arbeta för att liknande situationer inte ska uppstå igen. En utredning sker alltid med stor respekt och hänsyn till samtliga involverade.

Alla har ett gemensamt ansvar för arbets- och studiemiljön vid Kau. Det innebär att alla har en skyldighet att ingripa när kollegor eller studenter far illa, eller på något sätt missgynnas i samband med sitt arbete eller sina studier.

Jämställdhetsperspektiv och diskriminering i utbildningens innehåll och utformning

Institutionen för konstnärliga studier har vid flertal tillfällen under de senaste åren diskuterat och bearbetat olika frågeställningar rörande jämställdhet och diskriminering. Detta har skett under personaldagar, i blandade gruppdiskussioner och i ämnesgrupper. Eftersom institutionen är relativt liten med få utbildningsprogram, och det faktum att lärare från alla program kan ingå i de respektive ämnesgrupperna, har dessa diskussioner gällt alla befintliga program och kurser, och kommer därför att även för en masterutbildning i musikalisk gestaltning. Fortsatta arbeten med frågor som rör diskrimineringsgrunderna ska ske på ämnesmöten, liksom att det ska finnas en stående punkt om jämställdhetsfrågor på alla dessa möten. Kursledare med flera lärare har som rutin att i samtliga kurser publicera dokumentet *Åtgärdsprogram, riktlinjer och rutiner vid diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling* samt att ge tydlig information till studenterna om vart de ska vända sig om de blir utsatta för kränkande behandling. Även studentkåren ska informera om detsamma.

När det gäller jämställdhetsfrågor ses det av stor vikt att alla individer ges samma förutsättningar och villkor oavsett kön, sexuell läggning och etnicitet, och att det är viktigt att vara medveten om den kommunikation som sker mellan student och lärare samt studenter emellan, såväl under föreläsningar och enskilda lektioner som under ensemblelektioner med flera sammanhang. Diskussioner förs även om att förankra jämställdhetsarbete i olika kurser, att konstnärliga projekt och kurser i större utsträckning ska styras till att innehålla jämställdhetsteman, att referensmaterial i möjligaste mån ska ha en jämn fördelning mellan kvinnor, män och icke-binära personer samt att det ska arbetas för en jämställd fördelning av gästföreläsare/lärare. Detta är ett pågående arbete som gäller alla utbildningar på institutionen.

Under 2018 och 2020 genomfördes enkätundersökningar om jämställdhet och lika villkor med institutionens studenter. Resultaten visar att miljön inte är förskonad från problem. En av fem kvinnliga studenter uppger att de har stött på oönskade skämt från lärare, och lika stora andelar av både manliga

och kvinnliga studenter uppger att det har förekommit oönskade skämt från andra studenter. I något mindre omfattning uppges att obehagligt bemötande och otrevliga kommentarer förekommit från både lärare och studenter. Förekomsten av sexuella trakasserier är begränsad (7 procent) och i den mån den förekommer riktar sig den sig från andra studenter. En positiv indikation är att universitetets arbete för att bidra med kunskaper om genus och jämställdhet värderas relativt högt (38 procent) av studenterna (se bilaga 21). Arbetet med jämställdhet och lika villkor fortsätter på institutionen och har en fortsatt hög prioritet.

I en undersökning på musiklejarprogrammet, från 2020, där lärare svarade på en enkät, och studenter ingick i en fokusgrupp, framkom att genus och normkritiska perspektiv tas upp återkommande i programmet, exempelvis i frågor som rör representation, förebilder, begränsande normer och normbrytande arbetssätt. I studenternas intervju fanns dock indikationer på att studenterna inte uppfattar att programmet ställer krav på att uppvisa kunskap inom området, trots att lärarna i enkäten redovisade flera examinerande moment (se bilaga 22). Liknande undersökning kommer att göras även på kandidat- och det kommande masterprogrammet.

I oktober 2020 startades ett mentorprogram för kvinnliga och icke-binära studenter på institutionens Musikproduktionsprogram. I mentorprogrammet har tre kvinnliga studenter matchats med tre kvinnliga mentorer som är aktiva artister, låtskrivare och producenter. Syftet är att inbjuda till samtal mellan studenter och mentorer samt inspirera både studenter och mentorer till yrkesmässig och personlig utveckling inom en mansdominerad bransch. Bland annat har ett möte genomförts med en genusforskare som arbetar med likabehandling och jämställdhetsintegrering inom akademi och skola, bland annat när det gäller karriärmöjligheter för kvinnor och män. Detta är intressant för det planerade masterprogrammet, och kommer att beaktas vid starten.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrund:

Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet, både inom och utanför akademien.

Utbildningens användbarhet och förberedelse för arbetslivet

Masterutbildningens innehåll, bestående av bland annat 60 hp huvudinstrumentkurser och 15 hp ensemblekurser, säkerställer en mycket god förberedelse för att möta arbetslivets krav på en professionell musikers behov av utomordentligt höga tekniska och konstnärliga färdigheter. Utbildningens enskilda lektioner och grupplektioner med Kau:s kvalificerade lärare, tillika aktiva musiker, samt utbildningens master classes, där studenterna får träffa internationellt och nationellt mycket kvalificerade musiker och lärare, bidrar till den höga kvaliteten och förberedelsen för arbetslivet. Delkursen om scenisk beredskap ger en gedigen plattform för att på scenen kunna kommunicera och interagera med en publik, något som kan vara helt avgörande för att kommunicera och förmedla musiken på ett intresseväckande och övertygande sätt till en publik. Dessutom lär sig studenten att, med olika verktyg och metoder som hjälp, hantera eventuell nervositet, oro och rampfeber, vilket är nödvändigt att behärska i kommunikationen med en publik. Den rika konsertverksamheten som erbjuds under utbildningen bidrar till stor vana att stå på scenen, och den konsertverksamhet studenten utformar själv bidrar till formandet av en självständig och aktiv musiker som kan producera sig själv på arbetsmarknaden. Delkursen om entreprenörskap för musiker bidrar stort till detta med dess träning i att marknadsföra sig själv, formulera en verksamhetsidé och lära sig hantera de lagar och regelverk som gäller för exempelvis artistkontrakt. Det självständiga arbetet och dess förberedande kurs ger mycket god insikt i och förståelse för den forskning som finns inom området samt för konstnärliga forskningsmetoder och perspektiv för att utforska området. Möjligheten att på ett djupare plan undersöka olika processer och aspekter av tolkning, interpretation, skapande och utövande i en musikers verksamhet underbygger ett självständigt, nydanande och kreativt musikerskap.

Utbildningens innehåll och utformning ger därmed goda förutsättningar för att söka arbete och verka som musiker, i såväl professionell orkester, mindre ensemble eller kör som vid producerande av musikerprojekt, i egen regi eller tillsammans med andra musiker och/eller artister.

Information inhämtas som är relevant för utbildningens kvalitetssäkring och utveckling med hänsyn till dess användbarhet och förberedelsen för arbetslivet

I programutvärderingar ställs frågor om studentens upplevda möjlighet att utmana tankesätt, ställas inför utmaningar och utveckla kompetenser användbara för kommande yrkesliv samt om studenten rekommenderar programmet till andra. Vidare frågas i alumnstudier om studenters upplevelser av utbildningens betydelse för yrkesverksamheten. Dessa utvärderingar och studier är viktiga för att säkerställa och utveckla de konstnärliga utbildningarnas förberedelse för arbetslivet. Se vidare beskrivningar av detta i nästa bedömningsgrund.

Samverkan med det omgivande samhället och hur det ger konkreta avtryck för studenterna i utbildningen

Under utbildningens gång träffar studenterna fortlöpande representanter för det omgivande samhällets musikliv i form av orkestrar, ensembler, körer och enskilda musiker. Samarbeten sker med Wermland operas orkester minst en gång per år. Samarbeten sker även med andra institutioner och med musik- högskolors musikerprogram. Konserter ordnas i kyrkor, på caféers kulturella kvällsaktiviteter, muséer, universitets olika evenemang och på andra scener, både inom Värmland och i Sverige. Samarbeten sker även med universitet och musikinstitutioner i våra grannländer i Norden, i flera länder i Europa och Asien samt med USA. Den nationella och internationella samverkan är omfattande, där kontakter med lärare och studenter på olika högskolor i världen leder till täta och kontinuerliga samarbeten, både avseende undervisning, gemensamma konserter och utbyten av lärare och studenter. Studenterna erbjuds även medverkan i olika större musiksamarbeten, festivaler och tävlingar, exempelvis i Glafs fjordens musikfestival, Oslo Filharmonien och olika pianotävlingar runt om i världen. Genom dessa aktiviteter får studenten mycket god insikt i kommande musikerliv. Utåtriktade aktiviteter påverkar också studenternas studier på så sätt att de kan bli mer medvetna om vad som krävs för en musiker, och att mycket arbete måste ägnas åt studierna. De kan också göra sig en bild av musikerlivet, vad de själva vill åstadkomma och vilka möjligheter de kan skapa i sitt kommande yrkesliv.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Bedömningsgrund:

Utbildningen verkar för att studenterna tar en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Internt kvalitetsarbete och säkerställande av studentinflytande

Kvalitetsarbetet vid Kau baseras på den universitetsgemensamma modellen för att säkerställa en genomgående hög kvalitet på verksamheten, beskrivet i dokumentet *Sammanhållet kvalitetssystem vid Karlstads universitet*. Det system som gäller för kvalitetsarbete och studentinflytande på kandidatprogrammet i musik samt för musiklejarprogrammet och musikproduktionsprogrammet på kommer således att gälla även för masterprogrammet.

För kandidatprogrammet musiker finns en lärargrupp, där programledare, kursledare och lärarrepresentanter från olika instrumentgrupper medverkar. Gruppen, som träffas minst fyra gånger per termin, arbetar kontinuerligt med utveckling, planering och uppföljning av utbildningen. Kurser, examinationer, betygskriterier, moment och fördelning av timmar ses ständigt över och revideras vid behov. Information på lärplattformen Canvas går igenom och uppdateras, rapporter från möten med studenter och studenters kursutvärderingar diskuteras. Även skrivandet av verksamhetsberättelser förbereds och diskuteras i gruppen. Likaså förbereds rekrytering av nya sökande, liksom att färdighetsprovets genomförande ses över. Protokoll förs vid samtliga möten och mailas sedan vidare till prefekt, propprefekt och studierektor samt läggs in i en specifik lärargruppsmapp på Canvas.

För att ge viss information gällande programmet, men framförallt för att studenterna ska kunna ge synpunkter på programmets upplägg, kursers genomförande med mera för programledaren en kontinuerlig dialog med studenterna i form av minst två möten per termin. De anteckningar som förs mailas till prefekt, propprefekt och studierektor samt till programmets lärargrupp. Studenternas synpunkter diskuteras och hanteras därefter på lärargruppens möten.

Även på programrådets möten, som hålls en gång per termin, tas många av studenternas synpunkter upp till diskussion. Programrådet, som består av programledaren, kursledare, studie- och karriärvägledare, en studentrepresentant från varje årskurs samt studierektor eller prefekt vid behov, har som uppgift att arbeta med utvecklingsfrågor för programmets räkning. Där diskuteras och hanteras såväl studenters synpunkter som andra uppkomna idéer och problem. Protokoll förs alltid vid dessa möten, vilka mailas vidare till prefekt, propprefekt och studierektor, och läggs in i en specifik programrådsgruppsmapp på Canvas.

Vidare inbjuds studenterna att göra web-baserade kursutvärderingar efter varje kurs och en programutvärdering efter avslutat program, oftast kompletterade med muntliga och/eller skriftliga värderingar vid andra tillfällen. Kursvärderingarna för kandidatprogrammet förmedlas till studenterna via mail och en länk till själva enkäten. De är utformade av universitetet centralt och innehåller fyra frågor

giltiga för alla utbildningar på universitetet. Det frågas efter om både kursens upplägg och kursens examinationsformer har varit ett stöd för studentens uppnående av kursmålen, hur många timmar studenten har lagt ner på kursarbetet per vecka och hur studenten upplever bemötandet från kursens lärare. Varje kursledare gör därefter en analys av studenternas kursutvärderingar. Programutvärderingarna är också utformade av universitetet och innehåller sex frågor, dels om relevansen och avvägningen av programmets kurser i relation till kursmålen, dels om studentens upplevda möjlighet att genomföra det självständiga arbetet, utmana tankesätt, ställas inför utmaningar, utveckla kompetenser med användning för kommande yrkesliv och om studenten rekommenderar programmet till andra. Skriftliga kommentarer kan också ges i alla utvärderingar. Här är det programledaren som gör en analys av utvärderingarna. Resultaten från alla dessa utvärderingar tas upp till diskussion på programmets lärargruppermöten och programrådsmöten. Återkoppling till studenterna sker skriftligt via lärplattformen Canvas, muntligt på deras möten med programledaren och på programmets programrådsmöten.

Skriftliga utvärderingar, med frågor som ligger närmre programmets kärna, planeras som komplettering till de befintliga, automatgenererade program- och kursutvärderingarna. Förutom att uppmana studenterna att genomföra dessa utvärderingar genomförs muntliga utvärderingar efter varje kurs och i slutet på programmets tredje år som komplettering till de enkätbaserade utvärderingarna. De månatliga muntliga möten som hålls mellan programledare och studenter ger betydelsefull information om studenternas upplevelser och synpunkter på programmet och dessa möten har blivit mycket viktiga för programmets fortsatta kvalitetsarbete. Även programrådsmöten med studentrepresentanter bidrar med viktig information om vad som kan och bör förbättras. Sammantaget har studenternas synpunkter givit viktiga underlag för förbättringar av kandidatprogrammet. De förbättringsåtgärder som studenterna har identifierat gällande kandidatprogrammet rör främst kommunikationen mellan lärare och student, information om scheman och tider för exempelvis examinationer samt hanteringen och sammansättningen av ensembler. Detta har fortlöpande åtgärdats under kandidatprogrammets hittillsvarande nästan sex års verksamhet. I övrigt lyfter studenterna fram lärarnas höga kompetens och engagemang, den fysiska miljön med god tillgång till övningslokaler och den stora möjligheten till musicerande och ensemblespel. Även med innevarande corona-restriktioner anser studenterna att undervisningen, med en blandning av distans- och campusundervisning, fungerar väldigt bra.

Därtill skriver programledaren en verksamhetsberättelse efter varje läsårs slut. En SWOT-analys ingår, där programmets styrkor, svagheter, möjligheter och hot synliggörs, vilket kan ses som en viktig del i programmets kvalitetsarbete. Såväl lärare som studenter inbjuds till att bidra med synpunkter till denna SWOT-analys samt till uppgifter om bland annat programaktiviteter, samverkan och studentinflytande.

På kandidat- och masterutbildningarna blir alla informations- och utvärderingstillfällen en viktig grund för utveckling av programmen. Varje termin gör studierektor dessutom uppföljningar med respektive studentgrupp för att säkerställa att studenternas erfarenheter och perspektiv inkluderas i det kontinuerliga kvalitetsarbetet. Även tre till fyra möten per termin förs mellan ledningsgruppen på MHI och studentkårens styrelse, där såväl frågor av utbildnings- och informationskaraktär som studiesociala frågor behandlas.

För att ytterligare säkra studentinflytandet genomför MHI en alumnstudie vart tredje år. Den är riktad till alumner från alla programutbildningar på institutionen, och omfattar både de som tagit sina examina och de som avbrutit sin utbildning. Frågorna behandlar attityder till utbildningarna, nuvarande sysselsättning och utbildningens betydelse för yrkesverksamheten. Frågor ställs också om detaljer i utbildningen. Den senaste studien gjordes 2017 och riktades till dem som startade sina studier åren 2009-2011. Liksom i tidigare undersökningar visade resultatet att de flesta alumner var nöjda med sin studietid och sin utbildning på MHI samt att de flesta i stor grad kände sig väl förberedda för arbetslivet. Många uppgav också att de erhållit relevant arbete i nära anslutning till sin examen. Vid studiens genomförande hade 98 procent av de deltagande alumnerna arbete och mer än hälften av dem hade tillsvidareanställningar, nästan alla med anknytning till musik (se bilaga 23). Kandidatutbildningen, som startade 2016, var inte med i denna studie, varför det inte ännu finns någon studie som belyser deras erfarenheter av och verksamhet efter utbildningen. Emellertid vet vi att av de åtta studenter som avslutade utbildningen under åren 2019-2020 har tre antagits till masterutbildningar: Conservatoire National Supérieur de Musique et de Dance i Paris; Royal College of Music i London respektive Haute école de Musique i Genève, vilket visar att det finns ett behov av att fortsätta på en masterutbildning. En student har fortsatt sina studier på musiklärarprogrammet och en gör ett Erasmus-utbyte på Det Jyske Musikkonservatorium i Aarhus, Danmark. För att utveckla alumnstudiernas värde för kandidat- och masterutbildningarna behöver separata studier göras av dessa.

Tabeller och bilagor

- Bilaga 1. Utkast till utbildningsplan
- Bilaga 2. Huvudinstrument I, kursplan utkast
- Bilaga 3. Huvudinstrument II, kursplan utkast
- Bilaga 4. Huvudinstrument III, kursplan utkast
- Bilaga 5. Huvudinstrument IV, kursplan utkast
- Bilaga 6. Ensemble I, kursplan utkast
- Bilaga 7. Ensemble II, kursplan utkast
- Bilaga 8. Ensemble III, kursplan utkast
- Bilaga 9. Entreprenörskap och scenisk beredskap, kursplan utkast
- Bilaga 10. Konstnärlig forskningsförberedelse, kursplan utkast
- Bilaga 11. Självständigt arbete, kursplan utkast
- Bilaga 12. Utbildningens kurser och struktur
- Bilaga 13. Utbildningsmatris
- Bilaga 14. Antagningsförfarande
- Bilaga 15. Lärarresurser
- Bilaga 16. Publikationslista, konstnärlig forskning, 2016-2020
- Bilaga 17. Publikationslista, musikpedagogisk/pedagogisk forskning, 2016-2020
- Bilaga 18. Övriga relevanta konstnärliga forsknings- och utvecklingsarbeten 2016-2020
- Bilaga 19. Övriga relevanta musikpedagogiska/pedagogiska forskningsarbeten 2016-2020
- Bilaga 20. Nationell och internationell samverkan
- Bilaga 21. Sammanfattning av enkät om jämställdhet och lika villkor
- Bilaga 22. Rapport: Lärdomar om genus och normer i musiklejarprogrammet
- Bilaga 23. Alumnundersökning 2017